

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Plzeň 2017

Iveta Gebhartová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Translation of a Text Dealing with British Cultural
Studies with a Commentary and a Glossary**

Iveta Gebhartová

Plzeň 2017

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra anglického jazyka a literatury

Studijní program Filologie

Studijní obor Cizí jazyky pro komerční praxi

Kombinace angličtina – němčina

Bakalářská práce

**Translation of a Text Dealing with British Cultural
Studies with a Commentary and a Glossary**

Iveta Gebhartová

Vedoucí práce:

PhDr. Alice Tihelková, Ph.D.

Katedra anglického jazyka a literatury

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen
uvedených pramenů a literatury.

Pizeň, duben 2017

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí své bakalářské práce PhDr. Alici Tihelkové, PhD., za její pomoc, cenné rady, připomínky a čas, který mi věnovala.

TABLE OF CONTENTS

1. INTRODUCTION	1
2. THEORETICAL PART	2
2.1 Translation Theory	2
2.1.1 Translation in general	2
2.1.2 The translator	4
2.1.3 The translation process.....	6
2.2 Introduction to Anthropology	8
2.2.1 Anthropology in general	8
2.2.2 Cultural anthropology	9
2.2.3 Field research in cultural anthropology	10
3. PRACTICAL PART – TRANSLATION	11
3.1 Lingvistická pravidla společenských tříd	11
3.2 Pravidla silničního provozu.....	21
3.3 Pravidla odívání.....	24
3.4 Pravidla stravování.....	27
4. COMMENTARY – TEXT ANALYSIS	30
4.1 Lexical level.....	31
4.2 Stylistic level.....	32
4.3 Morpho - syntactical level.....	33
4.4 Translation difficulties.....	37
5. GLOSSARY.....	40
5.1 Glossary Nr.1 - Lingvistická pravidla společenských tříd	40

5.2 Glossary Nr.2 - Pravidla silničního provozu	41
5.3 Glossary Nr.3 - Pravidla odívání	42
5.4 Glossary Nr.4 - Pravidla stravování.....	42
5.5 Glossary Nr.5 – Idioms.....	43
6. CONCLUSION.....	44
7. ENDNOTES.....	46
8. BIBLIOGRAPHY	50
8.1 Printed sources	50
8.2 Electronic sources	51
9. ABSTRACT	54
10. RESUMÉ	55
11. APPENDICES	56

1. INTRODUCTION

The objective of this Bachelor thesis is to introduce the basics of the translation theory, the basics of the field of anthropology and, subsequently, to present the translation of selected parts of an anthropological study and a glossary of relevant vocabulary and to elaborate an analysis of the text. The thesis will be divided into two main parts – theoretical and practical.

The theoretical part will be divided into six chapters, with the first three dealing with the topic of translation. In particular, general information about translation, the characteristics of the subject of the translator and the description of the translation process. The other three will concern the topic of anthropology, its particular sub-discipline, discipline of cultural anthropology, and the field research in cultural anthropology.

The practical part will provide with translation of four selected chapters from the book *Watching the English: The Hidden Rules of English Behaviour* written by an English anthropologist Kate Fox, followed by the glossary, which will contain useful words, phrases or expressions concerning the topic of each individual chapter, and there will also be an additional glossary dedicated to idioms occurring throughout the text. Finally, a brief commentary is provided containing an analysis of the text, while introducing the author, the main topic of the book, the translation difficulties encountered, and the selected characteristics of the individual text levels of the translated text.

2. THEORETICAL PART

2.1 Translation Theory

2.1.1 Translation in general

Translation generally means transferring the meaning of a text into another language in the way that the author intended the text. [1] Basically, it is the replacement of an original text with another text. As such, translation has been considered as a kind of inferior substitute for the real thing. But it can also be seen more positively as it provides access to the ideas and the experiences that, although represented at second hand, would otherwise be closed off in a foreign language. So, although translation can be looked at as a kind of limitation, it also has the opposite function of overcoming the limitations that certain languages impose on their speakers. Translation can be seen as a service: it serves a need human beings apparently have to go beyond the world to which their own particular language limit them. Translations mediate between languages, literatures and societies, and it is through translations that linguistic and cultural barriers can be overcome. Translation, of its nature, enables an access to something, some message, that already exists, and it is therefore a secondary communication. [2]

Translation was traditionally assessed from the **literary - aesthetic** point of view until the second half of the 20th century when the **linguistic** approach has been introduced. Both approaches have developed simultaneously and nowadays, they are combined in an integrated method and mainly the **pragmatic** aspect of translation is regarded as essential. Today, it is the **functional** approach that is regarded as essential. It means it does not matter whether the same or different linguistic means are used, the importance is based on the identical function of these means, if possible, in every aspect (i.e.

not only *semantic* and *factual aspect* but also *connotative* and *pragmatic* aspect). [3]

The semantic aspect of a text (content) is expressed by lexical elements, while the grammar system creates relations between them. Apart from the *factual* component of a text, there is *connotative* information, which is an integral part to the text and it is determined by functional-stylistic and expressional colouring of linguistic expression. *The pragmatic* aspect of a text is determined by the relation between a linguistic expression and participants of communicative act. To preserve all these three components while translating, translation shifts and operations are required, since the components are very closely linked. [4]

It has been already mentioned that fundamental purpose of translation is to replace an original text, known as **source text**, with an alternative one, known as **target text**. [5] But translation must meet many requirements in order to be adequate to the source text. A successful translation should not be perceived and clearly recognized as a translation, it should be perceived as an original work. To be of a high quality, translation should make the impression of naturalness and organics, it should preserve the identical meaning or be as close to it as possible, and preserve the dynamics of source text. If these specific criteria of successful transposition in the target language are maintained, the target language is not deformed by the source language. [6]

According to R. Jakobson, Russian – American linguist and literary theoretician, translation can be classified into three groups. (1) **Intralingual translation** is basically repeating of the text already said or written, only in other words, it is kind of a process of synonymy on the lexical, as well as the syntactic level. (2) **Inter-semiotic translation** concerns the type of translation which is in common communication often barely noticed, i.e. an expression of

information captured by certain sign system is expressed with the means of another sign system (e.g. reading of mathematical symbols). (3) In **Interlingual translation**, an expression captured by certain language system (source language) is expressed by another language system (target language) in such way that any undesirable content, formal or stylistic shifts do not occur. [7]

2.1.2 The translator

To begin with the profession of the translator, the starting point is to learn the foreign language. However, the viewpoint of translation itself in terms of school learning of foreign languages has come through several stages. The primary and wholly positive approach to translation has changed into rather negative and rigid one. Students carry with themselves a certain heritage of school learning that they have to overcome and that often represents a fundamental barrier. Translation is therefore considered either as easy operation with a few dictionaries or either as something immensely difficult and painful, since the only experience from school is focusing on 'what is wrong' and striving only for 'correctness and equivalence'. In a process of studying, the students come through several phases: *a beginner, an experienced beginner, a competent person* and finally *an expert* in the field of translation. [8]

The translator is basically bilingual and there is no doubt that he/she serves as a focal point of two languages which are alternately used by the same individual. Therefore, the mutual influence of source and target language can be often easily spotted. Such a phenomenon is called *interference* and it is regarded as a translation error. Interference can be avoided but it requires a high level of focus and attention. [9]

Generally speaking, the translator should know so called *translation trivium* – (1) the language which he translates from (source language); (2) the language which he translates into (target language); (3) the factual content of translated text. [10] It is also assumed that the translation should always be transferred from a foreign language into the translator's mother tongue, since that is the only way one can translate with naturalness, accuracy and with maximum effectiveness. [11]

There is a certain relation between a subject of translator (his aesthetic and ideological views, creative approaches etc.) and period conventions, norms, needs, expectations or requirements on translated work. Translation is thus formed under socio – political and cultural – historical conditions and the subjects of translation process (author, translator, editor, reader) are therefore determined by all these factors which are by no means rigid and invariable, quite the contrary, they change and develop in different intensity which causes the apparent differences between individual periods and environments. The translator then serves not only as a focal point of two languages but also as a contact place of two literatures, cultures and communication contexts. [12]

However, practically it means, that translator deals with the issue of the words closely connected with a particular culture, history, economy and lifestyle which are not equivalent to any words of the target language. These are mainly names of institutions, newspapers, magazines, geographical names, names of national foods, clothes, dances, games, musical instruments, political systems, social organizations and much more. [13]

Also, the translator is, probably more than any other practitioner of a profession, constantly faced with choices, for example when he/she has to translate the words denoting quality or the words of the mental world (adverbs, adjectives, adjectival nouns etc.), rather than objects or events. While he/she is making his choice, he follows the translation theory. Translation uses the

translation theory in practice; the translator assesses criteria for the various options before he/she makes his choice as a procedure in his translating activity. [14]

Translation can be performed not only by a human being but also by a machine which can be then labelled translator as well. Machine translation is either fully automatic or semi-automatic. In the fully automatic translation, the computer obtains the original text and the translation is delivered without any human involvement. These versions are however kind of 'rough drafts'. Even though its wording can be fairly clumsy, these versions can be useful in cases when human translation is not available. Heavy pre- and post-editing by a human translator is absolutely necessary in endeavour to enhance the quality of the machine translation which then becomes a semi-automatic one. But the usefulness of the machine translation is considerably decreased in a translation of creative writing (literary texts), since it focuses mainly on associations and connotative meanings, and, also, pragmatic and cultural knowledge. [15]

2.1.3 The translation process

In general, translation is regarded as a creative activity. Especially in case of art translation, the translator is required to dispose of extensive creative skills and considerable stylistic talent but also writing skills of a high quality and versatile knowledge of source and target language if the translated work is supposed to be the enrichment for the target culture. Technical texts which nowadays constitute a significant part of all translations do not impose such requirements on stylistics and preserving of structure of sentences and specificity of expression, the importance consists more in content accuracy. Journalistic texts contain mainly facts, opinions and ideas and thus the

creative part of the author is restrained as well as in case of technical texts. [16]

The endeavour to scrutinize the translation process and to state certain rules and methods for translator to follow is quite young, yet the second half of the 20th century represents the time of systematic efforts for description and defining of various techniques of translation. Progress in the field of translation theory itself, creating terminology, general norms and recommendations, meaning progress in development of translation theory as an independent discipline, did not come until after the World War II. [17]

When the term process of translation is used, one must bear in mind that it is not dealt just with one particular unitary process but with complex series of problem-solving and decision-making operations. These operations are not only about selecting and sequencing linguistic units, they are also about interaction with the emergent translation text itself both in its physical implementation and its cognitive representation. [18]

The translations were formerly examined and assessed as products, while the modern approaches, at least in Anglo – Saxon part of the world, focus more on the process. In most of Anglo-Saxon monographies concerning the translation theory, the identical phases of translation process are repeatedly mentioned and these are included in the **macro-approach** and **micro-approach**. The macro-approach focuses primarily on cultural background, historical and local inclusion, literary allusions, life and institutions, relation of the author to the subject, type of audience, type of the text and function of the text. *Strategic decision* then classifies the text into the stated scope. Then there follows the phase of Micro-approach, so comes up *decision in detail* which deals with particulars, grammar structures and their lexical content and the final text is created. Basically, essential factors for the

process of translation are the distinctive features, genre, type of recipients or function of a translated text. [19]

Levý presents three phases of translator's work: (1) **understanding of conception of an original text** which takes place in three stages: *a. philological understanding; b. detection of mood, colouring, irony etc.; c. understanding of text as a whole* (figures and their relationships, environment, plot, author's intention); (2) **interpretation of the source text** – translator has to truly grasp the main idea of the text in order to translate it correctly (especially in the case when there is no unambiguous equivalency of source and target language); (3) **restyling of the source text** – translator creates the target text in the exact same style as the author intended it. [20]

Hervey and **Higgins** emphasize so called *cultural transposition* in the process of translation. It concerns various levels and shades of deviation from literal translation. It can be classified into five groups: (1) **exotisms** – adoption of the word of the source language without any change or word adapted to the target pronunciation or the grammar; (2) **cultural transplantation** – e.g. substitution of a name with another name which has though the same cultural connotations; (3) **cultural borrowing** – e.g. already established terms as *parole, langue* in linguistics or elsewhere *tabu*; (4) **calque** – it is a literal translation of particular word, e.g. *skyscraper = mrakodrap*; (5) **communicative translation** – different usage in the source and target language is taken into consideration, e.g. *no entry = vstup zakázán*. [21]

2.2 Introduction to Anthropology

2.2.1 Anthropology in general

The word 'anthropology' originates from the Greek language where *anthrṓpos* means *human* and *logos* means *science*. The field of activity of

anthropology as a science comprises from the study of human, his past and present and different ways of living of various human populations. Since the human being is a complex organism, the science of human is therefore divided into four main areas of study, and these are: (1) **physical (biological) anthropology**; (2) **archaeological anthropology**; (3) **linguistic anthropology**; (4) **cultural (social, sociocultural) anthropology**. [22]

The essential component of anthropological studies is *the holistic approach* where the whole is more important than the sum of its individual parts. The interconnection of biological, social, cultural and individual factors is then taken into consideration which allows the integral study of the human and its world. [23]

2.2.2 Cultural anthropology

Cultural anthropology can be labelled as holistic and comparative science of culture. [24] The field of activity is the study of sociocultural systems from the point of view of time and space and research of societies and their cultures. [25]

In the 20th century there was a cardinal change of the way of anthropological thinking. The former core of anthropological study was *the ethnocentric approach*. In the centre of everything stands one particular community, group or culture that tends to assess another one with regard to its own and the way of living of its own culture is considered as the better one. In this context, the term *cognitive imperative* has been acknowledged that denotes the human need to classify things and phenomena and to categorize people as 'we' and 'they'. Ethnocentrism has gradually changed into non-ethnocentric perspective called *cultural relativism* that does not judge with regard to its own culture but assesses objectively even though there are some

elements in the particular culture that seem to be unfathomable or even inappropriate. This point of view became the pillar of the modern cultural anthropology. [26]

2.2.3 Field research in cultural anthropology

Anthropology as an empirical field was formed at the turn of the 19th century. There are *methods* and *techniques* distinguished in the cultural anthropology field research. A method means a well-thought-out procedure that is aimed at collecting and processing ethnographic data. A technique is a concrete tool to obtain these ethnographic data. During the analytical process, these data are reshaped by the researcher in the concrete *information*. The researcher should especially possess so-called *soft skills* – communication skills, maintaining of emotions, self-reflection, leading of the team, structured thinking etc. [27]

Field research takes place in six stages: (1) **Determination of research question and location** – it is the most important phase that conducts literature review, deals with the matter of finance and determines theory and method of implementation of the project; (2) **Determination of sources of ethnographic data and procedure of their acquisition** – the essential term is operationalization of hypothesis which transfers abstract concepts into measurable variables; (3) **Preparation for the field research** – this consists of necessary measures, precautions and preliminary works as language preparation, review of relevant literature, vaccination, acquisition of visa, medical examination etc. for the safe stay in the foreign environment or country; (4) **The stay in the field and collecting of ethnographic data**; (5) **Analysis and interpretation of data** – choice of analytic instrument depends on the type of data and the goal of the research; (6) **Publication of results** -

the data are usually revealed in the monographic studies of scrutinized cultures. [28]

3. PRACTICAL PART – TRANSLATION

3.1 Lingvistická pravidla společenských tříd

Člověk nemůže mluvit o pravidlech konverzace v angličtině, aniž by zmínil společenskou třídu. Člověk vlastně nemůže promluvit vůbec, aniž by okamžitě neodhalil společenskou třídu, ke které náleží. To může do jisté míry platit i mezinárodně, ale nejčastěji citované komentáře vztahující se k tomuto tématu pocházejí z angličtiny – od Bena Jonsona a jeho citátu ‘Jazyk nejvíce odhaluje člověka. Promluv, ať Tě mohu spatřit’, až po George Bernarda Shawa a jeho výrok přímo směřující k třídám: ‘Pro Angličana je nemožné otevřít ústa, aniž by vyvolal v nějakém jiném Angličanovi nenávist či opovržení’. Rádi si myslíme, že jsme se v poslední době stali méně posedlými společenskými třídami, ale Shawův postřeh je i dnes stále stejně relevantní jako dříve. Všichni Angličané, ať už to přiznají nebo ne, jsou vybaveni jakýmsi společenským počítačem se zabudovaným Globálním polohovým systémem, který nám prozradí něčí pozici na třídní mapě v okamžiku, kdy dotyčný promluví.

Existují dva hlavní faktory ovlivňující výpočet této pozice: terminologie a výslovnost – slova, která používáte a jakým způsobem je říkáte. Výslovnost je spolehlivějším indikátorem (je relativně snadné naučit se terminologii jiné společenské třídy), začnu tedy s ní.

PRAVIDLO SAMOHLÁSEK VS SOUHLÁSEK

Prvotní indikátor společenské třídy se týká toho, který typ písmena upřednostňujete ve vaší výslovnosti – nebo spíše, který typ písmena se vám nedaří vyslovit. Ti na vrcholu společenského žebříčku si rádi myslí, že jejich způsob mluvení je ten ‘správný’, protože je jasný a srozumitelný a přesný, zatímco mluva nižší třídy je ‘nesprávná’, ‘líná’ – nejasná, často nesrozumitelná a prostě jednoduše špatná. Ukázka A v tomto sporu je neschopnost nižší třídy vyslovovat souhlásky, zejména ráz – opomenutí (polykání, vynechávání) písmena ‘t’ – a vynechávání písmena ‘h’. Ale toto je případ, kdy lze použít anglické přísloví ‘the pot calling the kettle black’ (hrnec kotel kárá, černí jsou oba¹) (nebo ke’le, jestli chcete). Příslušníci nižší třídy možná vynechávají souhlásky, ale vyšší třída se proviňuje úplně stejně v případě vynechávání samohlásek. Když se jich například zeptáte na čas, nižší třída vám pravděpodobně řekne: it ‘alf past ten = je půl jedenácté,’ ale vyšší třída řekne: ‘hpstn’. ‘Handkerchief = kapesník’ je v řeči dělnické třídy ‘ankerchief’, zatímco výslovnost vyšší třídy je ‘hnrchf’.

Vynechávání samohlásek členy vyšší třídy je možná úžasně elegantní, zní ovšem jako textová zpráva mobilního telefonu, a pokud na tento odsekávaný, zkrácený způsob mluvy nejste zvyklí, není o nic více srozumitelný než vynechávání souhlásek členy nižší třídy. Jediná výhoda této tzv. SMS – mluvy je ta, že může být realizovaná bez většího pohybu úst, což umožňuje mluvčímu zachovat chladný, kamenný výraz a nehnout brvou.

Vyšší třída a vyšší střední a klasická střední třída alespoň vyslovují souhlásky správně – no, raději by měly, pokud hodlají vypouštět polovinu

¹Jeden kritizuje druhého za chyby, které má též.

Významově podobné přísloví v češtině: Jeden za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet.

GLOSBE anglicko – český slovník website [online]. [Retrieved January 1, 2017]

Available from: <https://cs.glosbe.com/en/cs/pot%20calling%20the%20kettle%20black>

samohlásek – přičemž nižší třídy často vyslovují 'th' jako 'f' ('teeth = zuby' se mění na 'teef', 'thing = věc' se mění na 'fing') nebo někdy jako 'v' ('that = tamto; tamten, který etc.' se mění na 'vat', 'Worthing = pobřežní město Worthing v Anglii' se mění na 'Worving'). Písmeno 'g' stojící na konci slova se může změnit na 'k', jako ve slově 'somefink = něco' a 'nuffink = nic'. Výslovnost samohlásek je také nápomocným třídním indikátorem. Písmeno 'a' je nižší třídou často vyslovované jako dlouhé 'i' – Dive místo Dave. Tracey místo Tracey. (Příslušníci dělnické třídy na severu země mají ve zvyku prodlužovat písmeno 'a', a tím, že řeknou 'Our Daaave = náš Dave' a 'Our Traaacey = naše Tracey', mohou snadno odhalit společenskou třídu, ke které náleží. Dělnická třída pro změnu vyslovuje písmeno 'i' jako 'oi', zatímco příslušníci nejvyšších vrstev vyšší třídy vyslovují některá 'o' jako 'or', slovo 'naff = nevkusný' se tedy mění na 'orf'. Pokud mohou, neříkají členové vyšší třídy 'I = já' téměř vůbec: při odkazování na sebe preferují výraz 'one = jeden'. Ve skutečnosti nemají obecně zájem používat zájmena, pokud možno, vynechávají je spolu se členy a spojkami, čímž jejich sdělení působí dojmem příšerně drahého telegramu. Navzdory všem těmto výstřednostem je vyšší třída stále přesvědčena o tom, že její způsob řeči je ten jediný správný: její řeč je norma, kdokoliv jiný používá 'akcent' – a když vyšší třída tvrdí, že někdo hovoří 's akcentem', má na mysli akcent dělnické třídy.

Ačkoli mluva vyšší třídy jako celek není nutně více srozumitelná než mluva nižší třídy, nutno říci, že nesprávná výslovnost jistých slov je často specifikem nižší třídy, indikujícím méně vzdělaného mluvčího. Například výslovnost slova 'nuclear = jaderný' jako 'nucular' a slova 'prostate gland = prostata' jako 'prostrate gland' je obvyčejnou chybou, míněno v obou smyslech slova 'obyčejný'. Existuje ovšem rozdíl mezi mluvou příslušníků vyšší třídy a mezi 'mlouvou vzdělaných' – tyto pojmy nemusí nutně označovat totéž. Možná jste slyšeli označení 'BBC English' nebo 'Oxford English', což je druh 'mluvy vzdělaných' – ale je spíše specifikem vyšší střední než vyšší třídy: postrádá zvuková vyjádření jako ehm – ehm, polykání samohlásek a chorobný strach ze

zájmen, jako je tomu u vyšší třídy, a je rozhodně více srozumitelná nezasvěceným.

Zatímco nesprávná výslovnost je obecně chápána jako indikátor nižší třídy, přičemž se k ní přičítá i nesprávná výslovnost cizích slov a jmen, pokusy o příliš *cizí* výslovnost běžně užívaných cizích výrazů a místních jmen jsou už otázkou jiného tématu. Snahy o hrdelní francouzské 'r' například ve slovním spojení '*en route*²' nebo výslovnost města 'Barthelona' s šišlavým španělským 'c', nebo sdělování všem, že jedete do 'Firenze'³ spíše než do 'Florence = Florencie' – i když tato jména vyslovujete správně – můžou působit strojeně a domýšlivě, což téměř vždy značí nižší střední nebo klasickou střední třídu. Vyšší střední, vyšší a dělnická třída obvykle necítí potřebu se takto chlubit. Pokud jste plynulým mluvčím příslušného jazyka, možná vám bude odpuštěno, že sklouzáváte ke správné výslovnosti těchto cizích slov – ačkoli by bylo mnohem více anglické a skromné, kdybyste se raději vyhnuli předvádění svých schopností.

Velmi často slyšíme o tom, že regionální akcenty jsou v současné době přijatelnější – možná dokonce i žádoucí, pokud toužíte po kariéře ve vysílání – a že na člověka s akcentem, řekněme, yorkshirským, západním nebo s akcentem Scouse⁴ nebo Geordie⁵, není nadále automaticky pohlíženo jako na člověka nižší třídy. Ano, tedy, možná. Nejsem o tom přesvědčena.

² Z francouzštiny; znamená 'na cestě'
Google Překladač website [online] [Retrieved January 1, 2017]
Available from: <https://translate.google.com/#fr/cs/en%20route>

³ Z italštiny; znamená 'Florencie'
Google Překladač website [online] [Retrieved January 1, 2017]
Available from: <https://translate.google.com/#auto/cs/Firenze>

⁴místo vzniku Liverpool, severozápadní Anglie
BBC website [online] [Retrieved January 2, 2017]
Available from: http://www.bbc.co.uk/liverpool/content/articles/2005/01/11/voices_liverpoolaccent_feature.shtml

⁵ místo vzniku Newcastle upon Tyne, severovýchodní Anglie
British Library website [online] [Retrieved January 2, 2017]
Available from: <http://www.bl.uk/learning/langlit/sounds/case-studies/geordie/>

Skutečnost, že mnoho představitelů populárních televizních a rozhlasových programů mluví v současné době regionálními akcenty, může sice dobře značit skutečnost, že lidem připadají tyto akcenty přitažlivé, nicméně to nedokazuje, že by spojitost mezi společenskými třídami a regionálními akcenty nějakým způsobem vymizela. Možná se nám líbí regionální akcent, a možná nám dokonce připadá krásný, melodický a okouzující, nicméně ho ale stále jasně rozpoznáváme jako akcent dělnické třídy. Pokud je ve skutečnosti míněno, že příslušnost k dělnické třídě je nyní přijatelnější v mnoha dříve snobských povoláních, pak spíše než mnoho vyhubých zdvořilých eufemismů ohledně regionálních akcentů, je to právě to, co by mělo být řečeno.

PRAVIDLA TERMINOLOGIE – U A NON-U V NOVÉM ZPRACOVÁNÍ

Nancy Mitford poprvé použila termín ‘U a Non-U’, který odkazuje k termínům vyšší třída (‘U’ odkazuje na ‘Upper Class’) a jiná třída než vyšší třída (‘Non-U’ odkazuje na ‘Non – Upper Class’) – v článku *Encounter* z roku 1955, a ačkoliv některá slova, která podle ní indikují společenskou třídu, jsou již v dnešní době zastaralá, princip zůstává. Některé z těchto šiboleťů⁶ se možná změnily, ale stále je jich spousta a stále posuzujeme vaši třídu podle toho, jestli například nazýváte oběd ‘lunch = (lehký) oběd’ nebo ‘dinner = hlavní jídlo (dne); (slavnostní) večeře’.

Jednoduchý binární model Mitfordové však není pro mé účely dost rafinovaný. Některé šibolety mohou jednoduše oddělit vyšší třídu od zbytku,

⁶ Šiboleť je jazykový prostředek, který v komunikačních situacích slouží k rozlišení členů jedné (společenské, nářečové, profesní) skupiny od druhé

Blog on Linguistics website [online] [Retrieved January 2, 2017]

Available from: <https://blogonlinguistics.wordpress.com/2013/10/08/shibboleth/>

ale jiné mohou specifictěji oddělit dělnickou třídu od nižší střední nebo klasickou střední třídu od vyšší střední. V několika případech je užívání slov dělnické a vyšší třídy pozoruhodně podobné a významně se odlišuje od společenských tříd mezi nimi.

Sedm smrtelných hříchů

Existuje ovšem sedm slov, které příslušníci anglické vyšší a vyšší střední třídy považují za spolehlivé šibolety. Proneste jakýkoliv z těchto 'sedmi smrtelných hříchů' v přítomnosti příslušníků vyšších tříd a jejich palubní radarové zařízení pro detekci společenské třídy začne pípat a blikat: a vy budete v nejlepším případě okamžitě degradováni na úroveň klasické střední třídy, pravděpodobně níže – a v některých případech klasifikováni jako příslušníci dělnické třídy.

Pardon

Tohle slovo je nejznámější nenáviděné slovo příslušníky vyšší a vyšší střední třídy. Jilly Cooperová si vzpomíná, jak zaslechla svého syna říkat kamarádovi 'Maminka říká, že "pardon" je mnohem horší slovo než "do prdele" '. Měl docela pravdu: pro členy vyšší a vyšší střední třídy je užití takového termínu příslušícího nižší třídě horší než kletí. Někteří dokonce odkazují na městské periferie nižší třídy jako na 'Pardonii'. Mám pro vás dobrý třídní test, který si můžete vyzkoušet: až budete mluvit k Angličanovi/Angličance, záměrně řekněte něco příliš tiše na to, aby vás pořádně slyšel/a. Člen nižší – střední nebo klasické střední třídy řekne 'Pardon?'; člen vyšší střední třídy řekne 'Sorry?' (nebo možná 'Sorry – what?' nebo 'What – sorry?'); ale členové vyšší a dělnické třídy řeknou oba jednoduše 'What?'. Člen dělnické třídy možná vynechá 't' – 'Wha'?' – ale tohle je jediný

rozdíl. Někteří členové vyšší dělnické třídy s touhou po střední třídě možná řeknou 'pardon', v pošetilé snaze působit 'nóbl'.

Toaleta

'Toilet = toaleta; záchod' je další slovo, při němž sebou členové vyšších tříd škubnou – nebo si vymění významné pohledy, pokud je proneseno člověkem se silnou touhou po společenském vzestupu. Výraz vhodný pro členy vyšší střední/vyšší třídy je 'loo = záchod(ek); toaleta' nebo 'lavatory (vyslovováno lavuthry, s důrazem na první slabice) = záchodky; toaleta'. Výraz 'Bog = hajzl(ík); záchod' se příležitostně akceptuje, ale pouze v případě, že se použije jakoby v uvozovkách, ve zřejmém ironicko – žertovném tónu. Všichni členové dělnické třídy užívají výraz 'toilet', stejně jako většina nižší střední a klasické střední třídy, rozdíl je pouze ve vynechávání písmena 't' v případě dělnické třídy. (Dělnická třída občas užije výrazu 'bog', ovšem bez ironicky míněných uvozovek.) Tito příslušníci nižší a klasické střední třídy s nároky a aspiracemi se však vyhýbají výrazu 'toilet', místo něhož upřednostňují předměstské uhlazené eufemismy jako 'gents = páni; pánské záchodky', 'ladies = dámy; dámské záchodky', 'bathroom = koupelna', 'powder room = dámská toaleta', 'facilities = (sociální) zařízení' a 'convenience = (veřejné) záchodky'; nebo žertovné eufemismy jako například 'latrines = latríny; suchý záchod', 'heads = toalety⁷' a 'privy = latrína; suchý záchod' (ženy obvykle používají první výraz, muži druhý).

⁷ 'head(s)' je lodní toaleta; výraz používán pro toalety starých dřevěných plachetnic, kde byly toalety pro námořníky umístěny na přídi lodi
Bright Hub Engineering website [online] [Retrieved January 5, 2017]
Available from:
<http://www.brighthubengineering.com/naval-architecture/81266-why-are-marine-toilets-called-a-head/>

Ubrousek

‘Serviette = ubrousek; servítek’ je něco, co obyvatelé Pardonie nazývají ‘napkin = ubrousek’. Což je jen další příklad ‘strojenosti’, v tomto případě jde spíše o pošetilou snahu povýšit něčí společenské postavení pomocí užívání nóbl francouzského slova, spíše než toho starého obyčejného anglického. Má se za to, že slovo ‘serviette’ začali používat choulostiví členové nižší střední třídy, podle nichž se ‘napkin’ až příliš podobal slovu ‘nappy = plenka’ a požadovali slovo, které by znělo poněkud vybraněji. Ať už je původ slova ‘serviette’ jakýkoliv, punc nižší třídy už mu nikdo neodpáře. Matky dětí vyšších středních a vyšších tříd velmi rozčílí, když se jejich potomci naučí říkat ‘serviette’ díky nepochybně dobře míněným snahám chův z nižších tříd, a musejí je tedy znovu pracně učit říkat ‘napkin’.

Večeře

Na slově ‘dinner = večeře; hlavní jídlo (dne)’ jako takovém není nic špatného: jeví se ovšem jako typický znak dělnické třídy, pokud tak nazýváte polední jídlo, které by se mělo nazývat ‘lunch = oběd’. Nazývat večerní jídlo ‘tea = čaj’ je také indikátorem dělnické třídy: lidé na vyšším stupni společenského žebříčku nazývají toto jídlo ‘dinner’ nebo ‘supper = (pozdní) večeře’. (Technicky vzato je ‘dinner’ poněkud větším jídlem než ‘supper’: když jste pozváni na ‘supper’, pravděpodobně se bude jednat o rodinné jídlo, které se jí v kuchyni – někdy je tento výraz blíže specifikován jako ‘family supper = rodinná večeře’ nebo ‘kitchen supper = večeře v kuchyni’. Členové vyšší a vyšší střední třídy užívají termínu ‘supper’ častěji než členové klasické střední a nižší střední třídy). ‘Tea = (odpolední) svačina; čaj’ se ve vyšší třídě podává kolem čtvrté hodiny a skládá se z čaje a ‘koláčů = cakes’ nebo ‘koláčků = scones’ (vyslovují se s krátkým ‘o’) a možná malých ‘sendvičů = sandwiches’ (vyslovováno ‘sanwidges’, nikoliv ‘sand – witches’). Příslušníci nižších tříd toto

nazývají 'afternoon tea = odpolední čaj'. Tohle celé může způsobit zahraničním návštěvníkům několik problémů: když jste pozváni na 'dinner', máte se objevit v poledne nebo večer? Znamená 'come for tea = přijď na čaj' přijít ve čtyři hodiny odpoledne nebo v sedm večer? Pro absolutní jistotu se budete muset zeptat, v kolik hodin jste očekáváni. Odpověď vám pomůže odhalit postavení vašich hostitelů na společenském žebříčku.

Pohovka

Nebo se můžete zeptat vašich hostitelů, jak nazývají svůj nábytek. Jestliže říkají čalouněnému křeslu pro dva nebo více lidí 'settee = pohovka' nebo 'couch = gauč', nenáleží výše než ke klasické střední třídě. Jestliže říkají sofa, náleží k vyšší střední třídě nebo výše. Existují příležitostné výjimky k tomuto pravidlu, které ale nejsou tak docela přesné, jako je třídní indikátor 'pardon'. Mládež vyšší střední třídy ovlivněná americkými filmy a televizními pořady možná řekne 'couch' – těžko však řekne 'settee', pokud to nemyslí jako vtip nebo aby naštvála své rodiče úzkostlivé ohledně společenské třídy. Jestli chcete, můžete se pobavit vlastními předpověďmi na základě dalších třídních ukazatelů, jako takových, o kterých se mluví v pozdější kapitole Domácí pravidla. Například: pokud je dotyčný kus součástí zbrusu nové ladící třídičné sedací soupravy, která se hodí i k závěsům, je pravděpodobné, že ho majitelé budou nazývat 'settee'.

Obývací pokoj

A jak nazývají pokoj, kde se pohovka/sofa nachází? Pohovky se nacházejí v 'lounges = halách; obývacích pokojích; saloncích' nebo v 'living rooms = obývacích pokojích', sofa se nacházejí v 'sitting rooms = obývacích pokojích' nebo v 'drawing rooms = přijímacích pokojích, saloncích, (velkých) obývacích pokojích'. 'Drawing room' (zkratka pro 'withdrawing room') bývala

jediná 'korektní' forma, ale mnozí členové vyšší střední a vyšší třídy se cítili poněkud hloupě a snobsky nazývat, řekněme, malou místnost v obyčejném řadovém domku 'drawing room', takže se výraz 'sitting room' začal akceptovat. Možná občas uslyšíte člena vyšší střední třídy říkat 'living room', ačkoli je to odsuzováno, nicméně pouze členové klasické střední třídy a níže říkají 'lounge'. Tento fakt je užitečný zejména v případě identifikace šplhounů z klasické střední třídy, kteří se snaží povýšit na vyšší střední třídu: možná se už naučili neříkat 'pardon' a 'toilet', ale často si nejsou vědomi toho, že 'lounge' je smrtelným hříchem zrovna tak.

Dezert

Stejně jako 'dinner', není tohle slovo třídním ukazatelem samo o sobě, ale stává se jím, pokud je použito nesprávně. Příslušníci vyšší střední a vyšší třídy tvrdí, že sladký chod na závěr jídla se nazývá 'pudding = dezert; moučník; pudink' – nikdy 'sweet = dezert; moučník' nebo 'afters = dezert; moučník' nebo 'dessert = dezert; moučník; zákusek', všechna tato slova jsou déclassé, tedy nepřijatelná. 'Sweet' se volně používá jako přídavné jméno, ale jako podstatné jméno označuje cukrovinku – to, co Američané označují jako 'candy = sladkosti, cukrovinky' – a nic jiného. Závěrečný chod se vždy nazývá 'pudding', ať už se skládá z čehokoliv: plátek dortu je 'pudding', stejně tak citronový sorbet. Otázka: 'Does anyone want a sweet? = Dá si někdo dezert?' na závěr vás okamžitě zařadí do klasické střední třídy, i níže. 'Afters' také okamžitě aktivuje třídní radar a degraduje vás. Mládež ze střední třídy ovlivněná Amerikou začíná říkat 'dessert', a proto je tohle slovo ze všech tří nejméně urážlivé – a nejméně spolehlivé jako třídní ukazatel. Může také způsobit zmatek, jelikož pro členy vyšších tříd 'dessert' obvykle znamená výběr čerstvého ovoce, servírovaného až po dezertu na závěr večeře, které se jí nožem a vidličkou.

3.2 Pravidla silničního provozu

Jestli je domov to, co mají izolovaní, nesmělí Angličané namísto sociálních dovedností, jak se vypořádáváme s tím, když se odvážíme ven z našich hradů? Pohotová odpověď, kterou jistě očekáváte, je 'ne moc dobře'. Avšak po deseti letech zúčastněného pozorování na vlakových nádražích, v autobusech nebo na ulicích, bych měla být přece jen trochu konkrétnější a pokusit se rozluštit komplikované nepsané kodexy chování. Tyto kodexy nazývám zkráceně 'pravidla silničního provozu', ale ve skutečnosti hovořím o všech druzích dopravy – autech, vlacích, letadlech, taxících, autobusech, jízdnicích kolech, motorkách, pěší chůzi atd. – a každém hledisku procesu spojeného s dopravou z bodu A do bodu B.

Když mluvíme o autech, měla bych zmínit, že já řídit neumím. Jednou jsem se to snažila naučit, ale po několika lekcích jsme se s instruktorem autoškoly shodli na tom, že to nebyl dobrý nápad, a že bych mohla ušetřit mnoho nevinných životů, když zůstanu u veřejné dopravy. Z hlediska výzkumu se tento zdánlivý handicap ukázal býti štěstím v neštěstí, znamená totiž, že mohu trávit hodně času pozorováním anglického chování a provádět záludné terénní experimenty ve vlacích, v autobusech, a dělat rozhovory s lapenými řidiči taxíků o výstřednostech a zvycích jejich pasažérů. A kdykoliv cestuji autem, nějaký trpělivý přítel nebo příbuzný má vždycky na starost řízení, takže mohu volně zkoumat jeho chování a chování ostatních účastníků silničního provozu.

PRAVIDLA VEŘEJNÉ DOPRAVY

Začnu ale s pravidly chování ve veřejné dopravě, jelikož názorněji ilustrují problémy, jimž čelí Angličané, opustivší bezpečí a soukromí svých domovů.

Pravidla popírání

Naším nejdůležitějším mechanismem zvládnání veřejné dopravy je forma, jež psychologové nazývají 'popírání': snažíme se popřít fakt, že se nacházíme v děsivém davu cizích lidí a snažíme si udržet, pokud možno, co nejvíce soukromí předstíráním, že neexistují – a většinu času předstíráním, že neexistujeme ani my. Pravidlo popírání vyžaduje, abychom se vyhnuli hovoru s cizinci nebo s nimi nenavazovali oční kontakt nebo dokonce nevzali žádným způsobem na vědomí jejich přítomnost, pokud to není nezbytně nutné. Současně toto pravidlo ukládá povinnost nepoutat na sebe pozornost a hledět si svého.

Pro anglické cestující je běžné a považované za naprosto normální podnikat ranní a večerní cesty vlakem s tou samou skupinou lidí po mnoho let, aniž by kdy promluvili slovo. Čím více o tom přemýšlíte, tím neuvěřitelněji se to jeví, zatím každý, s kým jsem mluvila, tuto skutečnost potvrdil.

'Po nějaké době', řekl mi jeden dojíždějící, 'když vídáte tu samou osobu na nástupišti a možná často sedí ve vlaku naproti vám, možná si prostě začnete navzájem kývat na pozdrav, když dorazíte, dál to ovšem nezajde.' 'Co znamená "po nějaké době"?', zeptala jsem se. 'Ach, možná rok nebo tak – to záleží; někteří lidé jsou otevřenější než jiní, víte?' 'Pravda', řekla jsem (dumajíc nad tím, co měla asi žena na mysli pod pojmem 'otevřený'). 'Takže, mimořádně 'otevřená' osoba by vás mohla začít zdravit přikývnutím, když vás vídá každé ráno, řekněme, tak po několika měsících?' 'Hm, no, možná,' řekla moje informátorka váhavě, 'ale to by bylo vlastně trochu, no, troufalé – tak trochu tlačení na pilu; cítila bych se trochu nepříjemně'.

Tato informátorka – mladá žena pracující jako sekretářka pro PR agenturu v Londýně – nebyla nijak zvlášť stydlivá nebo uzavřená osoba. Ve skutečnosti bych ji popsala docela opačně: přátelská, temperamentní a společenská. Cituji ji, protože její odpovědi jsou typické – většina cestujících, se kterými jsem dělala rozhovor, odpověděla, že i krátké přikývnutí

představovalo dosti drastické vystupňování intimity a většina byla velmi opatrná, aby nepokročila do tohoto stádia, protože, jak mi vysvětlil další typický cestující, 'Jednou začnete takto zdravit lidi – mám na mysli přikývnutím – a pokud nejste velmi opatrní, mohli byste skončit u toho, že začnete říkat "dobré ráno" nebo něco takového, a pak skončíte u toho, že s nimi opravdu budete muset *mluvit*.' Zaznamenala jsem si odpovědi jiných cestujících, kteří pro vysvětlení, proč se vyhýbají předčasnému přikyvování nebo navazování očního kontaktu s ostatními cestujícími (oční kontakt na veřejných místech v Anglii netrvá nikdy déle než jen zlomek vteřiny: když náhodou zachytíte pohled cizího člověka, musíte se okamžitě podívat jinam – udržovat kontakt déle jak jednu vteřinu by mohlo být vykládáno buď jako flirtování nebo útok), použili výrazy jako 'špička ledovce' nebo 'šikmá plocha'.

Ale co by bylo tak hrozného, zeptala jsem se každého informátora, na krátkém přátelském rozhovoru se spolucestujícím? To bylo jasně považováno za neobyčejně hloupou otázku. Evidentní problém byl ten, že když budete skutečně mluvit s dalším spolucestujícím, bude se to od vás očekávat znovu – a znovu a znovu: připustit přítomnost jiné osoby by znamenalo nemožnost vrátit se k předstírání, že daná osoba neexistuje a mohli byste skončit u povinnosti vyměňovat si několik přátelských slov *každý den*. Pravděpodobně byste neměli nic společného, takže by byly tyto konverzace velmi nepříjemné a trapné. Nebo jinak, museli byste přijít na to, jak se dané osobě vyhnout – stát na druhé straně nástupiště, například, nebo se schovávat za kioskem s kávou a schválně si ve vlaku vybírat jiná kupé, což by bylo nezdvořilé a naprosto stejně trapné. Celá věc by byla noční můrou; děsivé jen o tom přemýšlet.

Ovšemže jsem se tomu všemu nejdřív smála, ale po troše sebezpytování jsem si uvědomila, že jsem se sama často velmi podobně takto vyhýbala očnímu kontaktu a vlastně poměrně neopodstatněně. Jak se mohu smát strachům a propracovaným vyhýbacím strategiím anglických cestujících, když využívám docela stejných taktik, abych se zachránila před asi slabou

půlhodinkou nepříjemné komunikace na jednorázové cestě? Oni by mohli s někým uvíznout na *každý den* na celá *léta*. Mají pravdu: radši o tom ani nepřemýšlet. Nejlépe ani nepřikývnout minimálně rok, rozhodně.

Jediná výjimka mého jinak naprosto typického anglického chování ve veřejné dopravě nastává tehdy, když jsem v režimu 'práce v terénu' – tedy když mám na mysli palčivé otázky, které musím položit nebo hypotézy k prověření, a aktivně vyhledávám 'subjekty', s nimiž mohu udělat rozhovor nebo na nichž mohu provádět experimenty. Ostatní typy práce v terénu, jako například jednoduché pozorování, jinak háklivým Angličanům vyhýbajícím se kontaktu vůbec nevdí – ve skutečnosti slouží výzkumníkův sešitek jako užitečný blokační signál. Když chci však dotazovat lidi a provádět terénní experimenty, musím se zhluboka nadechnout a snažit se překonat své strachy a zábrany. Při dotazování Angličanů ve veřejné dopravě musím svůj ostych překonat zrovna tak. Dá se říci, že všechny moje terénní experimenty s cestujícími a dalšími pasažéry autobusů, vlaků nebo metra byly v jistém smyslu experimenty v porušování pravidel, poněvadž už jen fakt, že jsem s nimi vůbec mluvila, byl automaticky v rozporu s pravidlem popírání. Proto jsem se snažila úzkost (vzniknuvší na obou stranách) snížit na minimum tím, že jsem využila výhod jedné z výjimek k pravidlu popírání, kdykoli to jen bylo možné.

3.3 Pravidla odívání

Předtím, než můžeme začít zkoumat pravidla odívání Angličanů, musíme si vyjasnit několik obecně platných mezikulturních principů. Kromě zřejmé potřeby tepla v chladném podnebí a ochrany před přírodními živly, jde ve všech kulturách u oděvu v podstatě o tři základní faktory: pohlavní diferenciaci, ukazatele společenského postavení a ukazatele příslušnosti ke společenství. Pohlavní odlišnost je obvykle nejvíce očividná: i když určitá společnost umožňuje jen velmi malou možnost variace oděvu nebo osobních

ozdob, vždycky jsou tu alespoň drobné rozdíly mezi oděvem ženským a mužským – rozdíly, jež se často zdůrazňují za účelem větší přitažlivosti mezi oběma pohlavími. ‘Postavením’ míním společenský status nebo pozici v nejširším smyslu, přičemž do této kategorie zahrnuji i diferenciaci věkovou. Přičlenění k nějakému kmenu, klanu, subkultuře, sociální nebo ‘lifestylové’ skupině zahrnuje téměř všechno ostatní.

Je mi líto, pokud se teď urazí nějakí módní editoři exklusivních časopisů či jejich čtenáři, kteří věří, že šaty jsou hlavně o sebevyjádření, nebo podobným bludům. Co moderní, západní, post-průmyslové kultury chápou jako ‘styl’ nebo ‘sebevyjádření’ – nebo jako módu samotnou, když na to přijde – je opravdu jen glorifikovaná pohlavní diference, ukazatele společenského postavení a ukazatele příslušnosti ke společenství. Pravděpodobně jsem také urazila ty členy těchto společností, kteří trvají na tom, že se o módu nezajímají, že jejich oblečení nekřičí do světa žádné sociální vyjádření, a že se oblékají čistě pohodlně, šetrně a prakticky. Někteří lidé se o módu opravdu vědomě nezajímají, ale i ti si nemohou pomoci a vybírají si místo jiných svršky levné, pohodlné a praktické, takže ať se jim to líbí nebo ne, jejich oblékání také cosi vyjadřuje. (Kromě toho, tvrzení že se člověk nezabývá takovými malichernostmi jako oblečení, je ve své podstatě významné prohlášení, obvykle poněkud hlasité.)

Angličané nemají žádný ‘národní kroj’ – zaznamenaný nedostatek, nad nímž lamentují všichni ti, kteří momentálně lomí rukama nad národní krizí identity. Někteří z těchto komentátorů zápasí s pochopením anglického odívání, což se mi jeví jako nejpodivnější a iracionální chování, ve snaze objevit, co oblečení Angličanů vypovídá o Angličanech samotných tím, že zkoumají charakteristické stereotypní kusy oblečení ve ‘stadiu anglickosti’, jako kdyby právě tajemství anglickosti bylo nějakým způsobem ukryto v barvě, střihu, švech či lemech. Clive Aslet nám pro příklad řekl: ‘typický anglický oděv musí být

voskovaná bunda Barbour⁸ v barvě rmutu.' Možná není překvapivé, když si bývalý editor časopisu *Country Life* zvolil tento konkrétní stereotyp, ale fixace na klíše anglického oděvu je, zdá se, obecně platným principem. Dále Aslet oplakává pokles v popularitě tvídového obleku Harris⁹, který podle něj odráží pokles tradičních 'venkovských' hodnot. Když má pochyby, obviňuje počasí: 'Britové obecně postrádají vkus v případě letního oblečení, především proto, že jsme nikdy moc léta nezažili.' (Což je sice legrační, ale jako nesmírně užitečné vysvětlení to ovšem označit nemůžeme, poněvadž existuje mnoho jiných zemí s nevýrazným letním počasím, kde se lidé i tak zvládají oblékat mnohem stylověji než my.) Na závěr si Aslet stěžuje, že jsme v současné době příliš neformální a 'mimo armádu, vyšší společenské třídy, královskou rodinu a jisté slavnostní příležitosti' už nemáme žádná pravidla, která by předepisovala, jak se obléct.

Ostatní, zdá se, vzdali veškeré snahy porozumět anglickému oblékání dříve, než vůbec začali. Jeremy Paxman zahrnuje punkovou a street módu do svého původního seznamu 'anglickostí', ale na druhou stranu se vyhýbá záležitosti oblékání, kromě jednoho stručného prohlášení: 'neexistuje žádná všeobecná shoda v otázce oblékání, natož nějaká normativní pravidla'. Tento názor, že 'žádná pravidla už neexistují', je typicky anglický nostalgický povzdech a, na straně těch, kteří se snaží objasnit anglickost, tak trochu typicky anglické vykrucování. Ale tyto plačtivé poznámky přinejmenším založeny na velmi pevném základu: ona národní identita je otázkou pravidel,

⁸ voskovaná bunda je po kyčel dlouhý druh přšipláště vyrobený z voskované bavlněné tkaniny; ikonický

pro britský venkov; J. Barbour & Sons patří k nejznámějším výrobcům

Orvis website [online] [Retrieved January 5, 2017]

Available from: <http://www.orvis.com/s/guide-to-barbour-history/14410>

⁹ *Harris Tweed* je chráněná značka ručně tkaného zboží, které se vyrábí na ostrovech Harris a Lewis na Vnějších Hebridách.

Vis for Vintage website [online] [Retrieved January 5, 2017]

Available from: <http://visforvintage.net/2012/10/21/harris-tweed-history/>

nedostatek pravidel je příznačný pro ztrátu identity. Obě diagnózy jsou správné, ovšem Aslet ani Paxman nerozpoznali symptom. Pravidla a kodexy oblékání stále *existují*, ačkoli nejsou tak formální nebo tak přesná, jako byla před padesáti lety. Některá z těch dnešních neoficiálních, nepsaných pravidel jsou dokonce vysoce normativní. Nejdůležitějším pravidlem je však jedno popisné pravidlo – mohli bychom ho dokonce nazývat ‘meta-pravidlem’, tedy pravidlem pravidel.

3.4 Pravidla stravování

PRAVIDLA BRBLÁNÍ A STĚŽOVÁNÍ

V restauracích, stejně jako kdekoliv jinde, si Angličané mezi sebou naříkají a nadávají na ubohou obsluhu nebo na špatné jídlo, ale naše společenské zábrany, tedy naše sociální nevyrovnanost nám znesnadňuje žalovat přímo personálu. Disponujeme třemi velmi odlišnými způsoby, jak se s takovými situacemi vypořádat, všechny jsou více méně stejně neúčinné a neuspokojivé.

Tichá stížnost

Většina Angličanů je v případě nevábně vypadajícího nebo dokonce nepoživatelného jídla natolik v rozpacích, že není schopná si stěžovat vůbec. Stěžování by znamenalo ‘vyvolat scénu’ nebo ‘ztropit povyk’ nebo ‘na sebe upozorňovat’ na veřejnosti – což je vše podle nepsaných pravidel zakázáno. Znamenalo by to konfrontaci a emocionální účast s jinou živou bytostí, což je protivné a nepříjemné a pokud možno, je potřeba se tomu vyhnout. Angličtí zákazníci si možná rozhořčeně naříkají svým společníkům, případně odstrkávají pohoršující pokrm na kraj talíře a navzájem na sebe vrhají znechucené pohledy, když se ovšem číšník dotáže, zda je vše v pořádku, jen

se zdvořile usmívají, vyhýbají se očnímu kontaktu, a zamručí si pod vousy 'Ano, v pořádku, díky'. Pokud stojí v nekonečné frontě u pultu v hospodě či v kavárně, hluboce si povzdechnou, založí ruce na prsou, přešlapují na místě, demonstrativně koukají na hodinky, ale nikdy si doopravdy nestěžují. Do příslušného podniku už nevkočí a sdělí všem svým přátelům, jak hrozné to bylo, ale chudák hostinský nebo majitel restaurace se nikdy nedozví, že bylo něco v nepořádku.

Omluvná stížnost

Některé lehce statečnější duše užijí metody číslo dvě: omluvná stížnost, anglická specialita. 'Promiňte, strašně se omlouvám, ehm, ale, eh, tato polévka je spíše no, ne moc teplá – trochu studená, opravdu...' 'Omlouvám se, že otravuji, ale, ehm, já jsem si objednal steak a tohle vypadá jako, eh, no, ryba...' 'Nezlobte se, ale myslíte, že už bychom si mohli objednat? [po dvaceti minutách čekání bez jediné stopy po obsluze] Promiňte, já jen že trochu spěcháme.' Někdy jsou tyto stížnosti tak váhavé a nesmělé, tak nepřímé, a tak důkladně maskované za omluvu, že zaměstnanci snad ani nemůže nikdo vinit za to, že nerozpoznali zákaznickou nespokojenost. 'Koukají do země a mumlají, jako kdyby udělali něco špatně *oni!*' řekl mi jeden zkušený číšník.

Stejně tak jako se omlouváme za stížnosti, máme sklony omlouvat se za naprosto rozumné žádosti: 'Ach, promiňte, nezlobte se, ale mohli bychom dostat sůl?' 'Promiňte, ale mohli bychom prosím dostat účet?', a dokonce i za to, že utrácíme peníze: 'Nezlobte se, mohli bychom dostat ještě jednu lahev?' Také se přiznávám k tomuto všemu, a navíc vždy cítím povinnost omluvit se, když toho z mého jídla moc nesním: 'Nezlobte se, bylo to opravdu skvělé, já jen nemám moc hlad'.

Hlasitá, agresivní, urážlivá stížnost

A na závěr tu máme jako obvykle druhou stranu mince sociální nevyrovnanosti – anglická metoda stížnosti číslo tři: hlasitá, agresivní, urážlivá stížnost. Brunátný, vzteklý, neomalený, nadutý zákazník, který se vytočil kvůli nějaké drobné chybičce – nebo jde občas o trpělivého zákazníka, který nakonec vybuchne v opravdové frustraci kvůli několikahodinovému čekání na nechutné jídlo.

Často se říká, že číšníci v Anglii a podobný personál obsluhy je zcela jistě líný a neschopný. I když na těchto obviněních může být něco pravdy – postrádáme profesionalitu a servilnost některých kultur, nemůžeme se přimět osvojit si tu nadšenou přehnanou přátelskost druhých – dříve, než bude člověk kritizovat, měl by vzít v úvahu tu absurdnost, kterou obsluha v Anglii musí snášet. I pro svatého by byly už jen naše neobratné stížnosti zkouškou trpělivosti, natož ty naše tiché, které vyžadují porozumění neverbálního chování a které jsou výzvou i pro psychology, obzvláště, kdyby měli současně smažit hranolky a nosit talíře.

Možná se zdají velmi odlišné, ale tichá nebo omluvná a agresivně – urážlivá stížnost spolu úzce souvisí. Příznaky anglické sociální nevyrovnanosti zahrnují opačné extrémy: když se ve společenských situacích cítíme nepříjemně nebo v rozpacích, chováme se buď přehnaně zdvořile a zdrženlivě, nebo hlasitě, nevychovaně, agresivně a nesnesitelně.

4. COMMENTARY – TEXT ANALYSIS

The text is obtained from the book *Watching the English: The Hidden Rules of English Behaviour* written by Kate Fox, which was first published by Hodder & Stoughton in 2004.

The author Kate Fox is a social anthropologist and Director of *The Social Issues Research Centre* [29] (*SIRC* is an independent, non-profit organisation based in Oxford, UK, which conducts research on social topics and monitors social and cultural trends [30]) and, also, a former director of *The MCM Research Ltd.* [31] (*MCM* is a market research and PR company [32]) and successful author of popular social science books. [33] Kate Fox first studied philosophy and anthropology at Cambridge and then at various schools in the UK, France, Ireland or US. Before she joined MCM Research in 1989, she worked in academic publishing and marketing. Her work has included research, publications, lectures and broadcasts on many aspects of human behaviour, social interaction, e.g. social and cultural aspects of drinking, beauty and body image, sex-differences, attitudes and habits of young people, health issues, etiquette and manners, stress, violence, pub behaviour, gossips etc. Kate Fox also wrote other anthropology publications such as *Pubwatching with Desmond Morris* (1993), *Passport to the Pub: The Tourist's Guide to Pub Etiquette* (1996) *The Racing Tribe: Watching the Horsewatchers* (1999) or *Drinking and Public Disorder* (1992), which she wrote in cooperation with Dr Petr Marsh. [34]

Although quite humorously written, the book *Watching the English: Hidden Rules of English Behaviour* is a real anthropological study, written after years of field studies, which provides us with an insight into the habits, quirks, foibles and behavioural rules of Englishmen. The national character is scrutinized in detail, which subsequently reveals the fascinating culture of

English people, their complex unspoken rules and codes of behaviour in various life situations such as shopping, driving, flirting, dressing, fighting etc. At the end of each chapter there is a short conclusion, what these particular patterns of behaviour actually tell us about Englishness itself.

The text is written in a technical style, in quite a formal language. Although it is an anthropological case study, the readership may be quite wide. It may be anyone from an anthropologist, through a person interested in either anthropology or in English culture, to a complete layman with no anthropological or English cultural background, since the text, although scientific, is written in a way that an average educated person can understand.

4.1 Lexical level

There are only a few technical **terms** in the text, for example from the field of linguistics, e.g. *glottal stop*, *consonant*, *conjunction*, *shibboleth*, *euphemism*, *noun*, *adjective*, from the field of anthropology, e.g. *participant observation*, *field-experiment*, *hypotheses*, or from the field of sociology, e.g. *sex differentiation*, *affiliation signals*, etc., which are easily understandable.

The author refers to many **proper nouns**, that may not ring a bell for a non-English person or for a person without particular in-depth knowledge of English culture, and these are for example: **Nancy Mitford** (English novelist, biographer and journalist; novels about upper-class life [35]), **Jilly Cooper** (journalist, writer and media superstar [36]). Since these two are female names, I used a method of forming feminine nouns with typical Czech ending *-ová* in my translation, in order to sound truly Czech. Another names encountered were: **Clive Aslet** (award-winning writer and journalist; former editor of magazine *Country Life* [37]), **Jeremy Paxman** (highly respected

political journalist; working for the BBC [38]). There also occur the well-known names such as **Ben Johnson** (poet, essayist, and playwright [39]) and **George Bernard Shaw** (English award-winning playwright of Irish origin [40]). Fox also refers to several magazines such as literary magazine **Encounter** (founded 1953) [41] or **Country Life** (founded 1897) about countryside-lifestyle. [42] While talking about accents, Fox refers to places as **Yorkshire**, **Scouse**, **Geordie** and **West Country**, which are cradle of certain accents.

The author makes frequent use of **compounds**, in particular compounds with hyphenated words. (“Compound is a lexical unit consisting of more than one base functioning both grammatically and semantically as a single word.” [43]) These particular structures are in many cases class-related, e.g. *class-obsessed*, *lower-class speech*, *working-class speech*, *upper-class pronunciation*, *class-indicator words*, *on-board class-radar device*, *working-class Northerners*, *good class-test*, *well-meaning lower-class nannies*, *American-influenced young upper-middles*, but also many others, such as: *SMS-speak*, *mobile-phone text message*, *consonant-dropping*, *less-educated*, *pronoun-phobia*, *suburban-genteel euphemism*, *brand-new matching three-piece suit*, *long-suffering friend*, *soul-searching*, *contact-avoidance*, *one-off journey*, *rule-breaking* etc.

4.2 Stylistic level

Fox uses several **idioms** (“Idiom is a group of words in a fixed order that have a particular meaning that is different from the meanings of each word on its own” [44]) or idiomatic phrase for the enrichment of the text, such as: *to be a blessing in disguise*; *to mind one’s business*; *tip of the iceberg*; *slippery slope*; *pot calling the kettle black*; *to maintain a stiff upper lip*; *mealy-mouthed*; *for shorthand*; *before casting stones*; *mealy-mouthed*; *pet hate*; *to coin a*

phrase; try the patience of a saint; wringing their hands etc., which can cause a problem of incomprehension if the reader cannot connect equivalent of particular idiom of his mother tongue to idiom in the source language, or if there are no equivalents at all.

There occur a few **metaphoric expressions** (“Metaphor is an expression, often found in literature, that describes a person or object by referring to something that is considered to have similar characteristics to that person or object.” [45]), such as: *those at the top of the social scale; we venture outside our castles; the other side of the social dis-ease coin; they are often not aware that ‘lounging’ is also a deadly sin; one’s on-board class-radar device will start beeping and flashing; and some slightly braver souls will use method number two.*

An **ironic** undertone (“Irony is a use of words that are the opposite of what you mean, as a way of being funny”. [46]) I spotted in the sentence: *Upper-class vowel-dropping may be frightfully smart, but it still sounds like a mobile-phone text message (...).*

4.3 Morpho - syntactical level

Throughout the whole text, there quite often occur various types of **discourse markers**. (“Discourse markers are words and phrases used in speaking and writing to ‘signpost’ discourse. Discourse markers do this by showing turns, joining ideas together, showing attitude, and generally controlling communication.” [47])

Examples from the text are:

*There is, **however**, a distinction between upper-class speech and ‘educated’ speech (...).*

*If you are a fluent speaker of the language in question, you might just, **perhaps**, be forgiven for lapsing into correct foreign pronunciation of these words – **although**, it would be far more English and modest of you to avoid exhibiting your skill.*

*Yes, **well**, maybe. I am not convinced.*

*‘Oh, maybe a year or so – it depends; some people are more outgoing than others, **you know?**’*

***In fact**, I would have described her as quite the opposite: (...).*

*‘Once you start greeting people like that – nodding, **I mean** – unless you’re very careful (...).*

*I recorded other commuters using expressions **such as** (...).*

*(...) ways of avoiding the person – standing at the other end of the platform, **for example**, or hiding behind the coffee kiosk (...).*

*Whenever possible, **therefore**, I tried to minimize the distress (...).*

*(...) there will always be **at least** some minor differences (...).*

***Finally**, he complains that we have become too informal (...).*

*We have three very different ways of dealing with such situations, **more or less** equally ineffective and unsatisfying.*

*'Sorry, it was lovely, **really**, I'm just not very hungry'.*

Frequently there occur **passive structures** ("The passive is a form of a verb used when the grammatical subject is the person or thing that experiences the effect of an action, rather than the person or thing that causes the effect". [48]) in the text that are the typical hallmark of technical text.

Some passive voice structures from the source language were transformed into the active voice structures or into completely changed structure in the target language during my translation.

Examples from the text:

*Working class 'i's, in turn, **may be pronounced** 'oi', while some very upper-class 'o's become 'or's, as in 'naff orf'.*

*= Dělnická třída pro změnu **vyslovuje** písmeno 'i' jako 'oi', zatímco příslušníci nejvyšších vrstev vyšší třídy vyslovují některá 'o' jako 'or', slovo 'naff = nevkusný' se tedy mění na 'orf'.*

*What you may heard **referred** to as 'BBC English' or 'Oxford English' is a kind of 'educated' speech (...).*

*= Možná jste slyšeli **označení** 'BBC English' nebo 'Oxford English, což je druh mluvy 'vzdělaných' (...).*

***We are** frequently **told** that (...).*

*= Velmi často **slyšíme** o tom, že (...).*

Whatever its origins, **'serviette' is now regarded** as irredeemably lower class.
= Ať už je původ slova 'serviette' jakýkoliv, punc nižší třídy **už mu nikdo neodpáře.**

Some structures remained in the same voice in the source and the target language as well, which proved to be the most common phenomena in my translation.

Examples from the text:

*'Toilet' is another word that makes the higher classes flinch – or exchange knowing looks, if **it is uttered** by a would-be social climber.*

= 'Toilet = záchod' je další slovo, při němž sebou členové vyšších tříd šubnou – nebo si vymění významné pohledy, pokud **je proneseno** člověkem se silnou touhou po společenském vzestupu.

*The only advantage of this SMS-speak is that **it can be done** without moving the mouth very much (...).*

= Jediná výhoda této tzv. SMS-mluvy je ta, že **může být realizována** bez většího pohybu úst (...).

*You may occasionally hear an upper-middle-class person say 'living room', although **this is frowned upon**, but only middle-middles and below say 'lounge'.*

= Možná občas uslyšíte člena vyšší střední třídy říkat 'living room', ačkoli **je to odsuzováno**, nicméně pouze členové klasické střední třídy a níže říkají 'lounge'.

4.4 Translation difficulties

While translating the text, there naturally occurred some translation difficulties. To begin with, hyphenated compounds sometimes present translation challenge, since the Czech language has no such thing. In most cases, they need to be translated by far more words than there are in English, by a subordinate clause or by using of a completely different structure.

Examples from the text:

*This may to some extent apply internationally, but he most frequently quoted comments on the issue are English from Ben Jonson's (...) to George Bernard Shaw's rather more explicitly **class-related**: It's impossible (...).*

= *To může do jisté míry platit i mezinárodně, ale nejčastěji citované komentáře pocházejí z angličtiny – od Bena Jonsona a jeho (...), až po George Bernarda Shawa a jeho **výrok přímo směřující k třídám**.*

*(...) when their children learn to say 'serviette' from **well-meaning lower-class nannies** (...).*

= *(...) když se jejich potomci naučí říkat 'serviette' díky **nepochybně dobře míněným snahám chův z nižších tříd** (...).*

*Some **American-influenced young upper-middles** (...).*

= ***Mládež ze střední třídy ovlivněná Amerikou** (...).*

*(...) vowel swallowing and **pronoun-phobia of upper-class speech** (...).*

= *polykání samohlásek a **chorobný strach ze zájmen, jako je tomu u vyšší třídy** (...)*

(...) *although they are unlikely to say 'settee', except as a joke or to annoy their **class-anxious** parents.*

= (...) *těžko však řekne 'settee', pokud to nemyslí jako vtip nebo aby naštvála své rodiče **úzkostlivé ohledně společenské třídy.***

Another translation challenge presented naturally idioms, since they cannot be translated literally, only the meaning must be grasped.

For example, the idiomatic phrase:

***to maintain a stiff upper lip** is equivalent to*

*= **nehnout brvou.***

The idiom ***pot calling the kettle black*** has been translated as ***hrnec kotel kárá, černí jsou oba***, which is a Czech proverb with the equivalent meaning. Although, it could be translated also as ***Jeden za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet***, since the meaning is the same.

The idiom ***to cast stones = kritizovat*** posed a little difficulty, since the Czech language has no such idiomatic expression for word criticise.

Another translation difficulty was encountered by the translation of the sentence:

*For example: saying 'nucular' instead of 'nuclear', and 'prostrate gland' for 'prostate gland', are **common** mistakes, in both senses of the word 'common'.*

*= Například výslovnost slova 'nuclear = jaderný' jako 'nucular' a slova 'prostate gland = prostate' jako 'prostrate gland' je **obyčejnou** chybou, míněno v obou smyslech slova **obyčejný**.*

There are usual collocations 'common mistake' and 'common people' while using the same word 'common' for both cases. In Czech, different words are

used: *'běžná chyba'* and *'obyčejní/prostí lidé'*. In order to make sense, the collocation *'běžná chyba'* had to be translated as *'obyčejná chyba'*, to be able to use the same word in both phrases, as it is in target language.

Chapter 'The Seven Deadly Sins' mentions the use of words such as **pardon, toilet, serviette, diner, settee, lounge, sweet** and their various synonyms. In order to stress the differences between their usage, the words have been left in their original form and the Czech translation has been added after the equal sign.

Examples from the text:

*A **'serviette'** is what the inhabitants of Pardonía call a **napkin**.*

*= **'Serviette = ubrousek; servítek'** je něco, co obyvatelé Pardonie nazývají **'napkin = ubrousek'**.*

*The upper-middle and upper classes insist that the sweet course at the end of a meal is called the **'pudding'** – never the **'sweet'**, or **'afters'**, or **'dessert'**, all of which are *déclassé*, unacceptable words.*

*= Příslušníci vyšší střední a vyšší třídy tvrdí, že sladký chod na závěr jídla se nazývá **'pudding = dezert; moučník; pudink'** – nikdy **'sweet = dezert; moučník'** nebo **'afters = desert; moučník'** nebo **'dessert = dezert; moučník; zákusek'**, všechna tato slova jsou *déclassé*, tedy nepřijatelná.*

5. GLOSSARY

There are five glossaries attached, while glossaries number 1 - 4 present vocabulary for each individual chapter and the glossary number 5 presents idioms which occurred throughout the whole translated text. The unusual, less-known, technical or idiomatical expressions are explained in the column "Meaning".

5.1 Glossary Nr.1 - Lingvistická pravidla společenských tříd

English	Meaning	Czech
upper-class		vyšší třída
middle-middle class		klasická střední třída
working class		dělnická třída
pertinent		relevantní; související s tématem
unintelligible		nesrozumitelný
glottal stop	<i>a plosive sound articulated with the glottis</i>	ráz
omission		opomenutí; vynechání
aloof expression		chladný/rezervovaný výraz
deadpan expression		kamenný výraz
to lapse		sklouznout
shibboleth	<i>a word, phrase, custom, etc., specific to a particular group of people, that proves sb is a real member of certain group</i>	šibolet
subtle		rafinovaný; vychytralý
infallible		neomylný; spolehlivý
posh		nóbl
to flinch		škusnout/cuknout sebou
misguided attempt		pošetilý/a pokus/snaha
pretension		nárok; domnělé právo
pretentious		domýšlivý; snobský

to eschew		vyhýbat se
genteel		nóbl; uhlazený; afektovaný
heads	<i>ship toilets</i>	toalety
refined		vybraný; vytříbený; kultivovaný
painstakingly		velmi důkladně; pracně
working-class hallmark		typický znak dělnické třídy
the higher echelons		vyšší vrstvy
serviette		ubrousek
settee		pohovka
lounge		obývací pokoj; salonek; hala
upholstered seat		čalouněné křeslo
three-piece suite		sedací souprava
terraced house		řadový dům
to frown upon		odsuzovat
piece of confectionery		cukrovinka

5.2 Glossary Nr.2 - Pravidla silničního provozu

English	Meaning	Czech
insular		izolovaný; odříznutý (od světa)
inhibited		nesmělý; plachý
to venture		troufnout si; odvážit se
to decipher		rozluštit
codes of conduct		kodexy chování
quirks		výstřednost; rozmar
long-suffering		(velmi) trpělivý; vše snášející
to scrutinize		(pro)zkoumat
outgoing person		otevřený člověk
retiring person		uzavřený člověk
gregarious		společenský; družný
commuter		cestující; dojíždějící
soul-searching		sebezpytování
elaborate		komplikovaný; propracovaný
one-off journey		jednorázová cesta
in breach of		v rozporu s

5.3 Glossary Nr.3 - Pravidla odívání

English	Meaning	Czech
sex differentiation		pohlavní diference
cross-cultural universals		mezikulturní obecně platné principy/univerzálie
affiliation signals		ukazatele příslušnosti ke společenství
adornment		ozdoba
guff		bludy; kecy; blbosti
garment		oděv
seam		šev
hem		lem
cop-out	<i>an excuse made to shirk responsibility</i>	vykrucování se
plaintive comments		plačtivé poznámky/komentáře
clear-cut		jasný; zřejmý

5.4 Glossary Nr.4 - Pravidla stravování

English	Meaning	Czech
to grumble		reptat; bručet; nadávat
unappetizing		nevábne/nepříliš chutně vypadající jídlo
indignantly		rozhořčeně
to mutter		mumlat; mručet (pod vousy)
to fold one's arms		založit si ruce (na prsou)
to tap one's feet		podupávat; přešlapovat
to be amiss		být v nepořádku
timid		nesmělý; rozpačitý
oblique		nepřímý; náznakový
self-important		nadutý; namyšlený
servility		servilnost; podlézavost
insufferable		nesnesitelný

5.5 Glossary Nr.5 – Idioms

English	Meaning	Czech
the pot calling the kettle black	<i>a person is guilty of the very mistakes of which they accuse another</i>	hrnec kotel kárá, černí jsou oba; významově podobné přísloví v češtině: jeden za osmnáct a druhý bez dvou za dvacet
to maintain a stiff upper lip	<i>to maintain self-restraint in the expression of emotion</i>	nehnout brvou
a blessing in disguise	<i>a situation/something that at first appears to be bad or unlucky but results in a positive outcome</i>	štěstí v neštěstí
to make a fuss	<i>cause an unnecessary commotion or display</i>	dělat/ztropit povyk
mealy-mouthed	<i>not brave enough or too afraid/hesitant to state opinions straightforwardly and honestly</i>	vyhýbavý
to mind one's own business	<i>to concern oneself only with things that are of interest to oneself and not interfere in the matters of others</i>	hledět si svého
to cast stones (at; upon)	<i>cast aspersions</i>	kritizovat
to be sb's pet hate	<i>a minor annoyance to a person; sth disliked intensely</i>	nenáviděný
social climber	<i>sb who endeavours to improve their social position by being very friendly to people from a higher social class</i>	člověk usilující o společenský vzestup
to be pushy	<i>sb is behaving in a forceful way; sb is trying too much</i>	tlačit na pilu; být vlezlý, bezohledně ambiciózní

6. CONCLUSION

The objective of this Bachelor thesis was to introduce the basics of the translation theory, the basics of the field of anthropology and, subsequently, to present the translation of selected parts of an anthropological study *Watching the English: Hidden Rules of the English Behaviour* written by Kate Fox, and a glossary of relevant vocabulary and to elaborate an analysis of the text.

For the purposes of the introduction of the theory of translation and anthropology it was necessary to draw on from various sources from various authors, Czech as well as English, to maintain the objectivity and wide perspective, since every individual author has different a point of view and opinion on the topic of translation.

The biggest challenge proved to be the translation itself. Various sources, such as printed dictionaries, online dictionaries and translators, and even the cultural background information from diverse online websites had to be used, in order to present the high-quality translation, since there, not exceptionally, occurred expressions or phrases not easily understandable, or even proper nouns, unfamiliar to a non-English reader lacking broader knowledge of English culture. The structure of some sentences had to be completely transformed during the translation, in order to keep the meaningfulness of the target language. In some cases, certain words had to be added or, on the contrary, omitted, in order to maintain the comprehensibility. Any translation often poses a danger that the style or the meaning of the text will be lost or changed during the translation, and this text was written in kind of a humorous and witty way, it was not easy to keep the original style and the funny undertone.

The five glossaries contain rarely used expressions, phrases, idioms, idiomatic expressions, or useful expression concerning the topic of each individual translated chapter.

7. ENDNOTES

1. NEWMARK, Peter *A textbook of translation*. Hertfordshire: Prentice-Hall International, 1988, p. 5. ISBN 0-13-912593-0
2. HOUSE, Juliane, *Translation*, Oxford: Oxford University Press, 2013, p. 3. ISBN 978-0-19-438922-8
3. KNITTLOVÁ, Dagmar et al., *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, p. 7. ISBN 978-80-244-2428-6
4. Ibid. p. 7-8
5. HOUSE, Juliane, *Translation*, Oxford: Oxford University Press, 2013, p. 4. ISBN 978-0-19-438922-8
6. KNITTLOVÁ, Dagmar et al., *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, p. 14-15. ISBN 978-80-244-2428-6
7. Ibid. p. 15
8. FENCLOVÁ, Marie; KOLAŘÍKOVÁ, Dagmar [eds], *Překlad mezi didaktikou cizích jazyků a translatoologií*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014, p. 15-18. ISBN 978-80-7211-473-3
9. MOUNIN, Georges, *Teoretické problémy překladu*. Praha: Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, 1999, p. 16-17. ISBN 80-7184-733-X
10. LEVÝ, Jiří, *Umění překladu*. Praha: Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství spol. s.r.o., 1998, p. 17. ISBN 80-237-3539-X
11. NEWMARK, Peter *A textbook of translation*. Hertfordshire: Prentice-Hall International, 1988, p. 3. ISBN 0-13-912593-0
12. HRDLIČKA, Milan, *Literární překlad a komunikace*. Praha: ISV, 2003, p. 60-61. ISBN 80-86642-13-5
13. KNITTLOVÁ, Dagmar, *K teorii i praxi překladu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, p. 11. ISBN 80-244-0143-6
14. NEWMARK, Peter *A textbook of translation*. Hertfordshire: Prentice-Hall International, 1988, p. 8. ISBN 0-13-912593-0

15. HOUSE, Juliane, *Translation*, Oxford: Oxford University Press, 2013, p. 9-11. ISBN 978-0-19-438922-8
16. FENCLOVÁ, Marie; KOLAŘÍKOVÁ, Dagmar [eds], *Překlad mezi didaktikou cizích jazyků a translatologií*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014, p. 6. ISBN 978-80-7211-473-3
17. Ibid. p. 6-7
18. HOUSE, Juliane, *Translation*, Oxford: Oxford University Press, 2013, p. 75. ISBN 978-0-19-438922-8
19. KNITTLOVÁ, Dagmar, *K teorii i praxi překlada*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, p. 21. ISBN 80-244-0143-6
20. LEVÝ, Jiří, *Umění překlada*. Praha: Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství spol. s.r.o., 1998, p. 44-68. ISBN 80-237-3539-X
21. KNITTLOVÁ, Dagmar et al., *Překlad a překládání*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, p. 28-29. ISBN 978-80-244-2428-6
22. SOUKUP, Martin, *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii*. Praha: Karolinum, 2014, p. 17. ISBN 978-80-246-2567-6
23. Ibid. p. 18
24. Ibid. p. 17
25. Ibid. p. 24
26. Ibid. p. 29-31
27. Ibid. p. 77
28. Ibid. p. 81-83
29. *MCM research website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from:
<https://web.archive.org/web/20130121175854/http://www.mcmresearch.co.uk/kate.html>
30. *SIRC website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.sirc.org/>

31. *MCM research website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <https://web.archive.org/web/20130121175854/http://www.mcmresearch.co.uk/kate.html>
32. *Powerbase website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: http://powerbase.info/index.php/MCM_Research_Ltd.
33. *SIRC website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.sirc.org/>
34. *MCM research website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <https://web.archive.org/web/20130121175854/http://www.mcmresearch.co.uk/kate.html>
35. *Nancy Mitford website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.nancymitford.com/nancy/>
36. *Jilly Cooper website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.jillycooper.co.uk/about.html>
37. *Clive Aslet website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.cliveaslet.com/wordpress/biography/>
38. *IMDb website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.imdb.com/name/nm0668096/>
39. *poets.org website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <https://www.poets.org/poetsorg/poet/ben-jonson>
40. *Biography website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.biography.com/people/george-bernard-shaw-9480925>
41. *Powerbase website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://powerbase.info/index.php/Encounter>
42. *Country Life website* [online] [Retrieved March 25, 2017]
Available from: <http://www.countrylife.co.uk/publication/country-life>

43. QUIRK, Randolph, GREENBAUM, Sidney, LEECH, Geoffrey, SVARTVIK, Jan, *A Comprehensive Grammar of The English Language*. New York: Longman Group Limited, 1985, p.1567. ISBN 0-582-51734-6
44. *Cambridge Dictionary website* [online] [Retrieved March 27, 2017]
Available from: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/idiom>
45. *Cambridge Dictionary website* [online] [Retrieved April 4, 2017]
Available from:
<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/metaphor>
46. *Cambridge Dictionary website* [online] [Retrieved April 4, 2017]
Available from: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/irony>
47. British Council BBC website [online] [Retrieved April 4, 2017]
Available from: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/discourse-markers>
48. *Cambridge Dictionary website* [online] [Retrieved April 5, 2017]
Available from: <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/passive>

8. BIBLIOGRAPHY

8.1 Printed sources

Anglicko-český, česko-anglický velký slovník-...nejen pro překladatele. Brno: Lingea s.r.o., 2010, ISBN 978-80-87062-85-2

FENCLOVÁ, Marie; KOLAŘÍKOVÁ, Dagmar [eds], *Překlad mezi didaktikou cizích jazyků a translatoologií.* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014, ISBN 978-80-7211-473-3

FOX, Kate, *Watching The English: The Hidden Rules of English Behaviour.* London: Hodder & Stoughton, 2005, ISBN 978-0-340-81886-7

HOUSE, Juliane, *Translation,* Oxford: Oxford University Press, 2013, ISBN 978-0-19-438922-8

HRDLIČKA, Milan, *Literární překlad a komunikace.* Praha: ISV, 2003, ISBN 80-86642-13-5

KNITTLOVÁ, Dagmar, *K teorii i praxi překladu.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003, ISBN 80-244-0143-6

KNITTLOVÁ, Dagmar et al., *Překlad a překládání.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2010, ISBN 978-80-244-2428-6

LEVÝ, Jiří, *Umění překladu.* Praha: Ivo Železný, nakladatelství a vydavatelství spol. s.r.o., 1998, ISBN 80-237-3539-X

MOUNIN, Georges, *Teoretické problémy překladu.* Praha: Karolinum, Univerzita Karlova v Praze, 1999, ISBN 80-7184-733-X

NEWMARK, Peter *A textbook of translation.* Hertfordshire: Prentice-Hall International, 1988, ISBN 0-13-912593-0

QUIRK, Randolph, GREENBAUM, Sidney, LEECH, Geoffrey, SVARTVIK, Jan, *A Comprehensive Grammar of The English Language.* New York: Longman Group Limited, 1985, ISBN 0-582-51734-6

SOUKUP, Martin, *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii.* Praha: Karolinum, 2014, ISBN 978-80-246-2567-6

8.2 Electronic sources

BBC website [online] [Retrieved January 2, 2017]

Available from:

http://www.bbc.co.uk/liverpool/content/articles/2005/01/11/voices_liverpoolacc_ent_feature.shtml

Biography website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <http://www.biography.com/people/george-bernard-shaw-9480925>

Blog on Linguistics website [online] [Retrieved January 2, 2017]

Available from: <https://blogonlinguistics.wordpress.com/2013/10/08/shibboleth/>

Bright Hub Engineering website [online] [Retrieved January 5, 2017]

Available from: <http://www.brighthubengineering.com/naval-architecture/81266-why-are-marine-toilets-called-a-head/>

British Council BBC website [online] [Retrieved April 4, 2017]

Available from: <https://www.teachingenglish.org.uk/article/discourse-markers>

British Library website [online] [Retrieved January 2, 2017]

Available from: <http://www.bl.uk/learning/langlit/sounds/case-studies/geordie/>

Cambridge Dictionary website [online] [Retrieved March 27, 2017]

Available from: <http://dictionary.cambridge.org/>

Clive Aslet website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <http://www.cliveaslet.com/wordpress/biography/>

Country Life website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <http://www.countrylife.co.uk/publication/country-life>

Elektronická mluvnice současné angličtiny Libuše Dušková a kol. & citační databáze website [online] [Retrieved February 8, 2017]

Available from: <http://emsa.ff.cuni.cz/>

Glosbe anglicko – český slovník website [online]. [Retrieved January 1, 2017]

Available from:

<https://cs.glosbe.com/en/cs/pot%20calling%20the%20kettle%20black>

Google Překladač website [online] [Retrieved January 1, 2017]

Available from: <https://translate.google.com/?hl=cs&tab=TT>

IMDb website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <http://www.imdb.com/name/nm0668096/>

Jilly Cooper website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <http://www.jillycooper.co.uk/about.html>

MCM research website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from:

<https://web.archive.org/web/20130121175854/http://www.mcmresearch.co.uk/kate.html>

Nancy Mitford website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <http://www.nancymitford.com/nancy/>

Orvis website [online] [Retrieved January 5, 2017]

Available from: <http://www.orvis.com/s/guide-to-barbour-history/14410>

poets.org website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <https://www.poets.org/poetsorg/poet/ben-jonson>

Powerbase website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: http://powerbase.info/index.php/Main_Page

Seznam.cz Slovník website [online] [Retrieved January 4, 2017]

Available from: <https://slovník.seznam.cz/>

SIRC website [online] [Retrieved March 25, 2017]

Available from: <http://www.sirc.org/>

V is for Vintage website [online] [Retrieved January 5, 2017]

Available from: <http://visforvintage.net/2012/10/21/harris-tweed-history/>

9. ABSTRACT

The Bachelor thesis *Translation of a Text dealing with British Cultural studies with a Commentary and a Glossary* is divided into two parts – theoretical and practical. The theoretical part concerns the topic of Translation theory, thus general information about the Translation, the subject of Translator and the Translation process, and the basics from the field of Anthropology, thus general information about this discipline, its sub-discipline of Cultural anthropology and the Field research in the cultural anthropology. The practical part contains translation of the selected chapters from the book *Watching the English: The Hidden Rules of English Behaviour* written by Kate Fox, which is an anthropological study. Further it contains the glossary and the commentary of the text.

10. RESUMÉ

Bakalářská práce Překlad textu z oblasti britských kulturních studií s komentářem a glosářem se skládá ze dvou částí – teoretické a praktické. Teoretická část je věnována teorii překladu, kterou tvoří základní informace o překladu, překladateli, překladatelském procesu, a základům z oblasti antropologie, které tvoří základní informace o antropologii, její subdisciplíně kulturní antropologii a terénnímu výzkumu v kulturní antropologii. Praktickou část tvoří překlad vybraných kapitol z antropologické studie *Watching the English: The Hidden Rules of English Behaviour* od britské antropoložky Kate Fox, dále obsahuje glosář a komentář k textu.

11. APPENDICES

Linguistic class codes

One cannot talk about English conversation codes without talking about class. And one cannot talk at all without immediately revealing one's own social class. This may to some extent apply internationally, but the most frequently quoted comments on the issue are English – from Ben Jonson's 'Language most shows a man. Speak that I may see thee' to George Bernard Shaw's rather more explicitly class-related: 'It is impossible for an Englishman to open his mouth without making some other Englishman hate him or despise him'. We may like to think that we have become less class-obsessed in recent times, but Shaw's observation is as pertinent now as it ever was. All English people, whether they admit it or not, are fitted with a sort of social Global Positioning Satellite computer that tells us a person's position on the class map as soon as he or she begins to speak.

There are two main factors involved in the calculation of this position: terminology and pronunciation – the words you use and how you say them. Pronunciation is a more reliable indicator (it is relatively easy to learn the terminology of a different class), so I'll start with that.

THE VOWELS VS CONSONANTS RULE

The first class-indicator concerns which type of letter you favour in your pronunciation – or rather, which type you fail to pronounce. Those at the top of the social scale like to think that their way of speaking is 'correct', as it is clear and intelligible and accurate, while lower-class speech is 'incorrect', a 'lazy' way of talking – unclear, often unintelligible, and just plain wrong. Exhibit A in this argument is the lower-class failure to pronounce consonants, in particular the glottal stop – the omission (swallowing, dropping) of 't's – and the dropping of 'h's. But this is a case of the pot calling the kettle (or ke'le, if you prefer) black. The lower ranks may drop their consonants, but the upper class are equally guilty of dropping their vowels. If you ask them the time, for example, the lower classes may tell you it is "alf past ten" but the upper class will say 'hpstn'. A handkerchief in working-class speech is "ankercheef", but in upper-class pronunciation becomes 'hnrchf'.

Upper-class vowel-dropping may be frightfully smart, but it still sounds like a mobile-phone text message, and unless you are used to this clipped, abbreviated way of talking, it is no more intelligible than lower-class consonant-dropping. The only advantage of this SMS-speak is that it can be

done without moving the mouth very much, allowing the speaker to maintain an aloof, deadpan expression and a stiff upper lip.

The upper class, and the upper-middle and middle-middle classes, do at least pronounce their consonants correctly – well, you'd better, if you're going to leave out half of your vowels – whereas the lower classes often pronounce 'th' as 'f' ('teeth' becomes 'teef', 'thing' becomes 'fing') or sometimes as 'v' ('that' becomes 'vat', 'Worthing' is 'Worving'). Final 'g's can become 'k's, as in 'somefink' and 'nuffink'. Pronunciation of vowels is also a helpful class indicator. Lower-class 'a's are often pronounced as long 'i's – Dive for Dave, Tricey for Tracey. (Working-class Northerners tend to elongate the 'a's, and might also reveal their class by saying 'Our Daaave' and 'Our Traaacey'.) Working class 'i's, in turn, may be pronounced 'oi', while some very upper-class 'o's become 'or's, as in 'naff orf'. But the upper class don't say 'I' at all if they can help it: one prefers to refer to oneself as 'one'. In fact, they are not too keen on pronouns in general, omitting them, along with articles and conjunctions, wherever possible – as though they were sending a frightfully expensive telegram. Despite all these peculiarities, the upper classes remain convinced that their way of speaking is the only proper way: their speech is the norm, everyone else's is 'an accent' – and when the upper classes say that someone speaks with 'an accent', what they mean is a working-class accent.

Although upper-class speech as a whole is not necessarily any more intelligible than lower-class speech, it must be said that mispronunciation of certain words is often a lower-class signal, indicating a less-educated speaker. For example: saying 'nucular' instead of 'nuclear', and 'prostrate gland' for 'prostate gland', are common mistakes, in both senses of the word 'common'. There is, however, a distinction between upper-class speech and 'educated' speech – they are not necessarily the same thing. What you may hear referred to as 'BBC English' or 'Oxford English' is a kind of 'educated' speech – but it is more upper-middle than upper: it lacks the haw-haw tones, vowel swallowing and pronoun-phobia of upper-class speech, and is certainly more intelligible to the uninitiated.

While mispronunciations are generally seen as lower-class indicators, and this includes mispronunciation of foreign words and names, attempts at overly *foreign* pronunciation of frequently used foreign expressions and place-names are a different matter. Trying to do a throaty French 'r' in '*en route*', for example, or saying 'Barthelona' with a lispy Spanish 'c', or telling everyone that you are going to Firenze rather than Florence – even if you pronounce them correctly – is affected and pretentious, which almost invariably means lower-middle or middle-middle class. The upper-middle, upper and working classes usually do not feel the need to show off in this way. If you are a fluent speaker of the language in question, you might just, perhaps, be forgiven for lapsing into correct foreign pronunciation of these words – although it would be far more English and modest of you to avoid exhibiting your skill.

We are frequently told that regional accents have become much more acceptable nowadays – even desirable, if you want a career in broadcasting – and that a person with, say, a Yorkshire, Scouse, Geordie or West Country accent is no longer looked down upon as automatically lower class. Yes, well, maybe. I am not convinced. The fact that many presenters of popular television and radio programmes now have regional accents may well indicate that people find these accents attractive, but it does not prove that the class associations of regional accents have somehow disappeared. We may like a regional accent, and even find it delightful, melodious and charming, while still recognising it as clearly working class. If what is really meant is that being working class has become more acceptable in many formerly snobby occupations, then this is what should be said, rather than a lot of mealy-mouthed polite euphemisms about regional accents.

TERMINOLOGY RULES – U AND NON-U REVISITED

Nancy Mitford coined the phrase ‘U and Non-U’ – referring to upper-class and non-upper-class words – in an article in *Encounter* in 1955, and although some of her class-indicator words are now outdated, the principle remains. Some of the shibboleths may have changed, but there are still plenty of them, and we still judge your class on whether, for example, you call the midday meal ‘lunch’ or ‘dinner’.

Mitford’s simple binary model is not, however, quite subtle enough for my purposes: some shibboleths may simply separate the upper class from the rest, but others more specifically separate the working class from the lower-middle, or the middle-middle from the upper-middle. In a few cases, working-class and upper-class usage is remarkably similar, and differs significantly from the classes in between.

The Seven Deadly Sins

There are, however, seven words that the English uppers and upper-middles regard as infallible shibboleths. Utter any one of these ‘seven deadly sins’ in the presence of these higher classes, and their on-board class-radar devices will start bleeping and flashing: you will immediately be demoted to middle-middle class, at best, probably lower – and in some cases automatically classified as working class.

Pardon

This word is the most notorious pet hate of the upper and upper-middle classes. Jilly Cooper recalls overhearing her son telling a friend ‘Mummy says

that “pardon” is a much worse word than “fuck”. He was quite right: to the uppers and upper-middles, using such an unmistakably lower-class term is worse than swearing. Some even refer to lower-middle-class suburbs as ‘Pardonia’. Here is a good class-test you can try: when talking to an English person, deliberately say something too quietly for them to hear you properly. A lower-middle or middle-middle person will say ‘Pardon?’; an upper-middle will say ‘Sorry?’ (or perhaps ‘Sorry – what?’ or ‘What – sorry?’); but an upper-class and a working-class person will both just say ‘What?’ The working-class person may drop the ‘t’ – ‘Wha?’ – but this will be the only difference. Some upper-working-class people with middle-class aspirations might say ‘pardon’, in a misguided attempt to sound ‘posh’.

Toilet

‘Toilet’ is another word that makes the higher classes flinch – or exchange knowing looks, if it is uttered by a would-be social climber. The correct upper-middle/upper term is ‘loo’ or ‘lavatory’ (pronounced lavuhtry, with the accent on the first syllable). ‘Bog’ is occasionally acceptable, but only if it is said in an obviously ironic-jocular manner, as though in quotes. The working classes all say ‘toilet’, as do most lower-middles and middle-middles, the only difference being the working-class omission of the final ‘t’. (The working classes may also sometimes say ‘bog’, but without the ironic quotation marks.) Those lower- and middle-middles with pretensions or aspirations, however, may eschew ‘toilet’ in favour of suburban-genteel euphemisms such as ‘gents’, ‘ladies’, ‘bathroom’, ‘powder room’, ‘facilities’ and ‘convenience’; or jokey euphemisms such as ‘latrines’, ‘heads’ and ‘privy’ (females tend to use the former, males the latter).

Serviette

A ‘serviette’ is what the inhabitants of Pardonia call a napkin. This is another example of a ‘genteelism’, in this case a misguided attempt to enhance one’s status by using a fancy French word rather than a plain old English one. It has been suggested that ‘serviette’ was taken up by squeamish lower-middles who found ‘napkin’ a bit too close to ‘nappy’, and wanted something that sounded a bit more refined. Whatever its origins, ‘serviette’ is now regarded as irredeemably lower class. Upper-middle and upper-class mothers get very upset when their children learn to say ‘serviette’ from well-meaning lower-class nannies, and have to be painstakingly retrained to say ‘napkin’.

Dinner

There is nothing wrong with the word 'dinner' in itself: it is only a working-class hallmark if you use it to refer to the midday meal, which should be called 'lunch'. Calling your evening meal 'tea' is also a working-class indicator: the higher echelons call this meal 'dinner' or 'supper'. (Technically, a dinner is a somewhat grander meal than a supper: if you are invited to 'supper', this is likely to be an informal family meal, eaten in the kitchen – sometimes this is made explicit, as in 'family supper' or 'kitchen supper'. The uppers and upper-middles use the term 'supper' more than the middle- and lower-middles). 'Tea', for the higher classes, is taken at around four o'clock, and consists of tea and cakes or scones (which they pronounce with a short 'o'), and perhaps little sandwiches (pronounced 'sanwidges', not 'sand-witches'). The lower classes call this 'afternoon tea'. All this can pose a few problems for foreign visitors: if you are invited to 'dinner', should you turn up at midday or in the evening? Does 'come for tea' mean four o'clock or seven o'clock? To be safe, you will have to ask what time you are expected. The answer will help you to place your hosts on the social scale.

Settee

Or you could ask your hosts what they call their furniture. If an upholstered seat for two or more people is called a settee or a couch, they are no higher than middle-middle. If it is a sofa, they are upper-middle or above. There are occasional exceptions to this rule, which is not quite as accurate a class indicator as 'pardon'. Some younger upper-middles, influenced by American films and television programmes, might say 'couch' – although they are unlikely to say 'settee', except as a joke or to annoy their class-anxious parents. If you like, you can amuse yourself by making predictions based on correlations with other class indicators such as those covered later in the chapter on Home Rules. For example: if the item in question is part of a brand-new matching three-piece suite, which also matches the curtains, its owners are likely to call it a settee.

Lounge

And what do they call the room in which the settee/sofa is to be found? Settees are found in 'lounges' or 'living rooms', sofas in 'sitting rooms' or 'drawing rooms'. 'Drawing room' (short for 'withdrawing room') used to be the only 'correct' term, but many upper-middles and uppers feel it is bit silly and pretentious to call, say, a small room in an ordinary terraced house the 'drawing room', so 'sitting room' has become acceptable. You may

occasionally hear an upper-middle-class person say 'living room', although this is frowned upon, but only middle-middles and below say 'lounge'. This is a particularly useful word for spotting middle-middle social climbers trying to pass as upper-middle: they may have learnt not to say 'pardon' and 'toilet', but they are often not aware that 'lounge' is also a deadly sin.

Sweet

Like 'dinner', this word is not in itself a class indicator, but it becomes one when misapplied. The upper-middle and upper classes insist that the sweet course at the end of a meal is called the 'pudding' – never the 'sweet', or 'afters', or 'dessert', all of which are *déclassé*, unacceptable words. 'Sweet' can be used freely as an adjective, but as a noun it is piece of confectionary – what the Americans call 'candy' – and nothing else. The course at the end of the meal is always 'pudding', whatever it consists of: a slice of cake is 'pudding', so is a lemon sorbet. Asking: 'Does anyone want a sweet?' at the end of a meal will get you immediately classified as middle-middle or below. 'Afters' will also activate the class-radar and get you demoted. Some American-influenced young uppermiddles are starting to say 'dessert', and this is therefore the least offensive of the three – and the least reliable as a class indicator. It can also cause confusion as, to the upper classes, 'dessert' traditionally means a selection of fresh fruit, served right at the end of a dinner, after the pudding, and eaten with a knife and fork.

Rules of the road

If home is what the insular, inhibited English have instead of social skills, how do we cope when we venture outside our castles? The quick answer, as you might expect, is 'not very well'. But after more than ten years of participant observation in train stations, on buses and on the streets, I should be a bit more specific than that, and try to decipher the unwritten codes of conduct involved. I'm calling these 'rules of the road' for shorthand, but I'm really talking about every kind of transport – cars, trains, aeroplanes, taxis, buses, bicycles, motorbikes, feet, etc. – and every aspect of the process of getting from a to b.

Speaking of cars, I should mention that I can't drive. I did try to learn, once, but after a few lessons the driving instructor and I agreed that it was not a good idea, and that I could save a lot of innocent lives by sticking to public transport. From a research point of view, this apparent handicap has proved a blessing in disguise, as it means that I get to spend a lot of time observing English behaviour and conducting devious little field-experiments on trains and buses, and interviewing captive taxi drivers about the quirks and habits of their

passengers. And whenever I do travel by car, some long-suffering friend or relative is always doing the driving, which leaves me free to scrutinize their behaviour and that of other road users.

PUBLIC TRANSPORT RULES

But I'll start with the rules of behaviour on public transport, as these more graphically illustrate the problems faced by the English when we step outside the security and privacy of our homes.

The Denial Rule

Our main coping mechanism on public transport is a form of what psychologists call 'denial': we try to avoid acknowledging that we are among a scary crowd of strangers, and to maintain as much privacy as possible, by pretending that they do not exist – and, much of the time, pretending that we do not exist either. The denial rule requires us to avoid talking to strangers, or even making eye contact with them, or indeed acknowledging their presence in any way unless absolutely necessary. At the same time, the rule imposes an obligation to avoid drawing attention to oneself and to mind one's own business.

It is common, and considered entirely normal, for English commuters to make their morning and evening train journeys with the same group of people for many years without ever exchanging a word. The more you think about this, the more utterly incredible it seems, yet everyone I spoke to confirmed the story.

'After a while,' one commuter told me, 'if you see the same person every morning on the platform, and maybe quite often sit opposite them on the train, you might start to just nod to each other when you arrive, but that's about as far as it goes.' 'How long is "a while"?' I asked. 'Oh, maybe a year or so – it depends; some people are more outgoing than others, you know?' 'Right,' I said (wondering what definition of "outgoing" she could possibly have in mind). 'So, a particularly "outgoing" person might start to greet you with a nod after seeing you every morning for say, what, a couple of months?' 'Mmm, well, maybe,' my informant sounded doubtful, 'but actually that would be a bit, um, forward – a bit pushy; that would make me a bit uncomfortable.'

This informant – a young woman working as a secretary for a PR agency in London – was not an especially shy or retiring person. In fact, I would have described her as quite the opposite: friendly, lively and gregarious. I am quoting her here because her responses are typical – almost all of the commuters I interviewed said that even a brief nod constituted a fairly drastic escalation of intimacy, and most were highly cautious about progressing to this stage, because, as another typical commuter explained, 'Once you start

greeting people like that – nodding, I mean – unless you're very careful, you might end up starting to say "good morning" or something, and then you could end up actually having to *talk* to them.' I recorded other commuters using expressions such as 'tip of the iceberg' and 'slippery slope' to explain their avoidance of premature nodding, or even making eye contact with other commuters (eye contact in public places in England is never more than a fraction of a second: if you do accidentally meet a stranger's eye, you must look away immediately – to maintain eye contact for even a full second may be interpreted as either flirtation or aggression).

But what would be so awful, I asked each of my informants, about a brief friendly chat with a fellow commuter? This was clearly regarded as an exceptionally stupid question. Obviously, the problem with actually speaking to a fellow commuter was that if you did it once, you might be expected to do it again – and again, and again: having acknowledged the person's existence, you could not go back to pretending that they did not exist, and you could end up having to exchange polite words with them *every day*. You would almost certainly have nothing in common, so these conversations would be highly awkward and embarrassing. Or else you would have to find ways of avoiding the person – standing at the other end of the platform, for example, or hiding behind the coffee kiosk, and deliberately choosing a different compartment on the train, which would be rude and equally embarrassing. The whole thing would become a nightmare; it didn't bear thinking about.

I laughed at all this at first, of course, but after a little soul-searching realised that I have often practised much the same kind of contact-avoidance myself, and actually with rather less justification. How can I laugh at the fears and elaborate avoidance strategies of English commuters, when I employ much the same tactics to save myself from a mere half-hour or so of uncomfortable interaction on a one-off journey? They could be 'stuck with' someone *every day* for *years*. They're right: it doesn't bear thinking about. Best not even to nod for at least a year, definitely. The one exception to my utterly typical English behaviour on public transport is when I am in 'fieldwork mode' – that is, when I have burning questions to ask or hypotheses to test, and I am actively looking for 'subjects' to interview or upon whom to conduct experiments. Other forms of fieldwork, such as simple observation, are entirely compatible with squeamishly English contact-avoidance – in fact, the researcher's notebook serves as a useful barrier-signal. But to interview people or conduct field-experiments, I have to take a deep breath and try to overcome my fears and inhibitions. When interviewing the English on public transport, I have to overcome their inhibitions as well. In a sense, all my field-interviews with commuters and other bus, train and tube passengers were also experiments in rule-breaking, as by speaking to them at all I was automatically in breach of the denial rule. Whenever possible, therefore, I tried to minimize the distress (for both of us) by taking advantage of one of the exceptions to the denial rule.

Dress codes

Before we can even begin to examine the rules of English dress, we need to be clear about a few crosscultural universals. Apart from the obvious need for warmth in cold climates, and for protection from the elements, dress, in all cultures, is essentially about three things: sex differentiation, status signals and affiliation signals. Sex differentiation is usually the most obvious: even if a society shows very little variation in dress or personal adornment, there will always be at least some minor differences between male and female attire – differences that are often emphasized to make each sex more attractive to the other. By ‘status’ I mean social status or position in the broadest sense, and I am including age-differentiation in this category. Affiliation, to a tribe, clan, sub-culture, social or ‘lifestyle’ group, covers pretty much everything else.

I’m sorry if this offends some fashion editors of glossy magazines, or their readers, who believe that dress is all about individual ‘self-expression’ or some such guff. What modern, Western, post-industrial cultures like to see as ‘style’ or ‘self-expression’ – or fashion itself, for that matter – is really just a glorified combination of sex differentiation, status signals and affiliation signals. I have probably also offended those in these societies who insist that they have no interest in fashion, that their clothes do not make any social statements and that they dress purely for comfort, economy and practicality. Some people may indeed have no conscious interest in fashion, but even they cannot help choosing one cheap, comfortable and practical garment over another, so they are making sartorial social statements whether they like it or not. (And besides, claiming to be above such trivialities as dress is in itself a socially significant proclamation, usually a rather loud one.)

The English have no ‘national costume’ – an omission noted and lamented by all those currently wringing their hands over our national identity crisis. Some such commentators then go about trying to understand English dress in what seems to me a most peculiar and irrational manner, in that they attempt to discover what English dress says about the English by scrutinising specific, stereotyped, ‘stage-English’ items of clothing, as though the secret of Englishness might somehow be hidden in the colour, the cut, the seams or the hems. Clive Aslet, for example, tells us that: ‘the quintessential English garment must be the slurry-coloured waxed Barbour jacket.’ It is perhaps not surprising that the former editor of *Country Life* should choose this particular stereotype, but the fixation with clichés of English dress seems to be universal. Aslet then bemoans the decline in popularity of Harris tweed, which he claims reflects a decline in traditional ‘country’ values. When in doubt, he blames the weather: ‘The British generally have lacked style in summer clothes, largely because traditionally we have never had much of a summer.’ (This is amusing, but not terribly helpful as an explanation, as there are plenty of other countries with unimpressive summers where people still manage to dress much more

stylishly than we do.) Finally, he complains that we have become too informal, that 'outside the military, the county set, the royal family and certain ceremonial occasions' we no longer have any codes telling us how to dress.

Others seem to give up the attempt to understand English dress before they've even started. Jeremy Paxman includes punk and street-fashion in his initial list of 'Englishnesses', but then avoids the dress issue, apart from the brief assertion that: 'There is no longer even any consensus on questions like dress, let alone any prescriptive rules'. This notion that 'there are no longer any rules' is a typically English nostalgic complaint, and, on the part of those trying to explain Englishness, a bit of a typically English cop-out. But these plaintive comments are at least based on a very sound principle: that national identity is about rules, and lack of rules is symptomatic of loss of identity. The diagnostic criteria are correct, but both Aslet and Paxman have misidentified the symptom. There *are* still rules and codes of English dress, although they are not as formal or as clear-cut as they were fifty years ago. Some of the current unofficial, unwritten rules are even highly prescriptive. The most important rule, however, is a descriptive one – it could even be called a 'meta-rule', a rule about rules.

Food rules

MOANING AND COMPLAINING RULES

In restaurants, as elsewhere, the English may moan and grumble to each other about poor service or bad food, but our inhibitions, our social disease, make it difficult for us to complain directly to the staff. We have three very different ways of dealing with such situations, all more or less equally ineffective and unsatisfying.

The Silent Complaint

Most English people, faced with unappetizing or even inedible food, are too embarrassed to complain at all. Complaining would be 'making a scene', 'making a fuss' or 'drawing attention to oneself' in public – all forbidden by the unwritten rules. It would involve a confrontation, an emotional engagement with another human being, which is unpleasant and uncomfortable and to be avoided if at all possible. English customers may moan indignantly to their companions, push the offending food to the side of their plate and pull disgusted faces at each other, but when the waiter asks if everything is all right they smile politely, avoiding eye contact, and mutter, 'Yes, fine, thanks.'

Standing in a slow queue at a pub or café food counter, they sigh heavily, fold their arms, tap their feet and look pointedly at their watches, but never actually complain. They will not go back to that establishment, and will tell all their friends how awful it is, but the poor publican or restaurateur will never even know that there was anything amiss.

The Apologetic Complaint

Some slightly braver souls will use method number two: the apologetic complaint, an English speciality. ‘Excuse me, I’m terribly sorry, um, but, er, this soup seems to be rather, well, not very hot – a bit cold, really . . .’ ‘Sorry to be a nuisance, but, um, I ordered the steak and this looks like, er, well, fish . . .’ ‘Sorry, but do you think we could order soon? [this after a twenty-minute wait with no sign of any service] It’s just that we’re in a bit of a hurry, sorry.’ Sometimes these complaints are so hesitant and timid, so oblique, and so carefully disguised as apologies, that the staff could be forgiven for failing to grasp the fact that the customers are dissatisfied. ‘They look at the floor and mumble, as though *they* have done something wrong!’ an experienced waiter told me.

As well as apologising for complaining, we also tend to apologise for making perfectly reasonable requests: ‘Oh, excuse me, sorry, but could we possibly have some salt?’ ‘Sorry, but could we have the bill now please?’ and even for spending money: ‘Sorry, could we have another bottle of this, please?’ I am guilty of all of these, and I always feel obliged to apologize when I haven’t eaten much of my meal: ‘Sorry, it was lovely, really, I’m just not very hungry’.

The Loud, Aggressive, Obnoxious Complaint

Finally, there is, as usual, the other side of the social dis-ease coin – English complaint-technique number three: the loud, aggressive, obnoxious complaint. The red-faced, blustering, rude, self-important customer who has worked himself into a state of indignation over some minor mistake – or, occasionally, the patient customer who eventually explodes in genuine frustration at being kept waiting hours for disgusting food.

It is often said that English waiters and other service staff are surly, lazy and incompetent. While there may be some truth in these accusations – we lack the professionalism and servility of some cultures, and cannot bring ourselves to adopt the gushing over-friendliness of others – one should look at the nonsense English servers have to put up with before casting stones. Our inept complaints alone would try the patience of a saint, and our silent ones require an understanding of non-verbal behaviour that would tax many

psychologists, particularly if they had to fry chips or carry plates at the same time.

They may seem very different, but the silent or apologetic complaint and the aggressive-obnoxious one are closely related. The symptoms of the English social dis-ease involve opposite extremes: when we feel uncomfortable or embarrassed in social situations, we become either over-polite and awkwardly restrained, or loud, loutish, aggressive and insufferable.